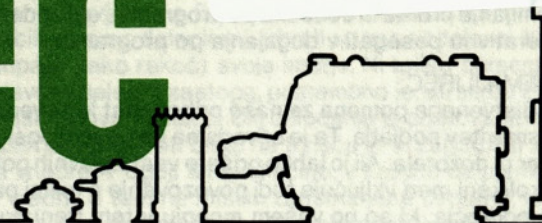

EMO Emajlirec

glasilo podjetja v družbeni lastnini emo celje

LETO XL - ŠT. 7-8 - 20. JUNIJ 1990

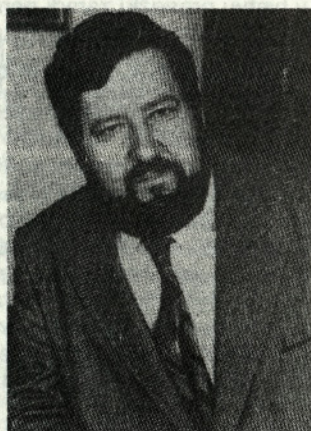
CENA ZA IZHOD IZ KRIZE BO VISOKA

POGOVOR Z VRŠILCEM DOLŽNOSTI DIREKTORJA PODJETJA EMO

Zaradi nezavidljivega položaja, v katerem se je znašlo naše podjetje, je med člani našega kolektiva vse več zaskrbljenosti, strahu in negotovosti, kljub dejstvu, da smo Emovci doslej s svojo prizadevnostjo, strokovnostjo, iznajdljivostjo, pa tudi trmo, vedno uspeli še tako slabo stanje obrniti v svojo korist. Vendar pa nam sedanjost ni preveč naklonjena, saj naše podjetje ni edino, ki je v težavah. Tudi nekega splošnega recepta za razreševanje takšne problematike ni, zato so prizadevanja za rešitev in krize v največji meri prepuščena nam samim.

O tem, kakšen je naš trenutni položaj, kaj se v Emu dogaja, in kakšne so možnosti za naše nadaljnje delo, smo se pogovarjali z vršilcem dolžnosti direktorja podjetja Marjanom DREVOM.

MORAMO BITI BOLJŠI OD DRUGIH

Marjan DREV, dipl. ing. kemije, vršilec dolžnosti direktorja podjetja EMO

EMAJLIREC:

Razmere v jugoslovanskem, še zlasti pa v slovenskem gospodarstvu, se drastično zaostrejejo. Vrstijo se stečaji, povečuje se brezposelnost. O vseh spremembah na gospodarskem področju smo v zadnjem času priča tudi hitrim spremembam v političnem življenju. Na vsa ta dogajanja tudi EMO ni imun. Tudi zaključni račun za preteklo leto z negativnim predznakom je posledica takšnih razmer.

DREV:

V lanskem letu smo vse do tretjega trimesečja poslovali uspešno in to ne glede na sistem obračuna. Do izpada pa je prišlo v tretjem in četrtem trimesečju. Ukinitev jugomenice in predpis ZIS-a, ki je skrajšal rok plačila z 90 na 14 dni, je pri trgovcih povzročil določen nemir in skoraj dva meseca niso kupovali našega blaga. Svoj delež pa so prispevale tudi politične zdrahe in bojkot slovenskega blaga na srbskem tržišču. Še predlani je bil naš delež prodanih izdelkov za široko potrošnjo na tem trgu 30 %, lani pa še samo 10 % (v oktobru, novembru in decembru nič). V novembru in decembru tudi nismo poviševali cen skladno z rastjo inflacije, ki je bila v decembru 60 % in tudi to je pustilo določen pečat na zaključnem računu. Ob vsem tem pa so naš finančni rezultat ogrozile tudi visoke obresti. Petnajstega januarja smo samo za obresti plačali 33 milijonov konvertibilnih dinarjev, kar je pomenilo takrat skoraj polovico mesečne prodaje. Čeprav je lanska izguba v višini 5,3 milijarde mark, precej manjša od predlanske, ki je znašala 7,5 milijarde mark, pa je izničila vse naše pozitivne premike v prvih devetih mesecih lanskega leta.

EMAJLIREC:

Doseženi rezultati v prvih petih mesecih letošnjega leta zaostajajo za načrtovanimi. Proizvodnja je zmanjšana, prodaja na domačem trgu je upadla, zaostajamo pa tudi za izvoznimi načrti. Kateri so glavni vzroki za odstopanja?

DREV:

Letošnji plan smo sicer relativno smelo zastavili in sicer z okoli 10 % dobička, vendar pa ciljev v prvih treh mesecih nismo uspeli uresničiti.

Zaostajata predvsem program DOM in program energetske opreme, ki sta ustvarila izgubo, kljub temu pa je rezultat podjetja kot celote v prvem trimesečju pozitiven.

Za izvoznimi načrti bistveno ne zaostajamo. Posode bi lahko na primer izvozili še precej več, večji problem pa predstavljajo ostali programi, ki so premalo izvozno naravnani.

V aprilu in maju je domača prodaja bistveno upadla. Vzroki so splošno znani. Zniževanje cen na domačem trgu na raven zahodnih pa je kompleksno vprašanje, kjer morajo zmanjšati stroške trije partnerji: proizvajalec, trgovina in država. Razlika med našo tovarniško ceno in drobno prodajo v trgovinah je dvesto do tristo odstotkov, kar z drugimi besedami pomeni, da od 10 din, ki jih plača kupec našega blaga, država vzame (prometni in drugi davki) 3 do 4 din, trgovina pobere 3 din, nam kot proizvajalcu pa ostane tudi 3 din, ki jih porabimo za material, energijo, delo, prispevke in davke.

Za povečanje prodaje moramo povečati našo konkurenčnost, kajti preživeli bodo le najboljši. To pa so tisti, ki bodo lahko trgu ponudili kakovostne izdelke po konkurenčnih cenah, nove izdelke pred konkurenco, oziroma se kar najhitreje prilagodili potrebam trga. Ker so naši stroški na enoto proizvoda preveliki, moramo bistveno zmanjšati stroške poslovanja, poiskati pa moramo tudi drugačne alternativne načine prodaje. Skratka, storiti moramo vse, da bo naše blago za kupca zanimivejše, dostopnejše.

EMAJLIREC:

V vodstvu ste že večkrat sprejeli različne ukrepe, s katerimi naj bi izboljšali poslovne rezultate. Gre predvsem za kratkoročne ukrepe, ki so značilni za »reševanje« položaja kot je v tem trenutku naš. Kljub vsemu, kar je bilo storjenega, pa se poraja občutek, da še vedno nimamo pravega pregleda nad stroški, oziroma vsemi izdatki, in da je nujno prednostno urediti to področje, s tem v zvezi pa tudi določiti meje v okviru katerih bodo posamezni organizacijski vodje samostojni. Vzporedno s tem je potrebno vzpostaviti »nadzorovalni« mehanizem, ki bo nadrejenim omogočal posege v primeru prekoračitev. Tega danes pri tako razvejanem poslovnem sistemu in na naši stopnji informacijske tehnologije še ne znamo.

DREV:

Kratkoročni ukrepi so namenjeni predvsem preživetju, to pa je v tem trenutku, v teh razmerah tudi najpomembnejše. Kdor bo preživel Markovičovo šok terapijo, bo namreč še dolgo živel. Ker je firma preheterogena in po vertikali ni obvladljiva, vedno bolj ujavamo samostojnost programov, oziroma nekakšnih profitnih centrov, seveda v pretežni lasti Ema. Takšen način dela je že pokazal pozitivne rezultate, kadar smo imeli na ključnih mestih kot nosilce programov ljudi, ki so bili podjetniško naravnani. V primerih, kjer pa rezultati niso ugodni, prihaja do kadrovskih zamenjav, kot na primer v kotlih, posodi. Naš cilj je, da imamo na ravni podjetja le tiste funkcije, ki so potrebne za vodenje firme in so z vidika poslovanja racionalne. Tak način dela bo seveda povzročil nove konflikte, predvsem v skupnih službah, in katere bomo skušali reševati sproti. Bistvo vsega je pač to, da smo bili do sedaj predragi in premalo učinkoviti. Z organizacijskim pristopom, ki ga ujavamo, bomo sprostili kreativni potencial na nižjih ravneh.

(Nadaljevanje na 2. strani)

MORAMO BITI BOLJŠI OD DRUGIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nadzorovani sistem z vidika vodstva podjetja pomeni predvsem spremljanje profita in dohodka po programih, saj vodstvo podjetja ne misli operativno posegati v dogajanja po programih.

EMAJLIREC:

Bistvenega pomena za našo prihodnost je seveda globalna strateška usmeritev podjetja. Ta je seveda na nek način poslovna skrivnost, vsaj dokler ni dozorela. Ali jo lahko orišete vsaj v glavnih potezah? Ali se vanjo in v kolikšni meri vključuje tudi povezovanje s tujimi partnerji? Katera so tista področja, ki so po vašem mnenju v tem trenutku še posebej zanimiva za tuje sovlagatelje?

DREV:

Bistvo naše prihodnje usmeritve je zelo enostavno. Delati je potrebno tisto, kar znamo, kar trg sprejme, in biti na teh področjih med boljšimi v svetu. Poenostavljeno bi lahko rekli, da pek naj ne razmišlja o prestrukturiranju, temveč naj se trudi, da bo njegov kruh vedno svež in kvalitetnejši od konkurence.

Globalno ostajamo na projektu EMO 2000, s tem seveda, da se razvojnino in poslovno dovolj hitro prilagajamo spremembam na trgu. Še vedno ostajamo pri posodi, ki bi jo sicer nekateri že tako radi odpisali, saj ocenjujemo, da bodo ljudje posodo potrebovali tudi čez dvajset let. Naša naloga je, proizvajati takšno, da jo bo trg sprejel in plačal. Nam v prid v tem trenutku je tudi ponovno oživiljanje emajlirstva na zahodu, kjer seveda računamo na delež trga. Pri sovlaganjih tujih partnerjev je, poleg rizične in politične negotovosti Jugoslavije, problematičen tudi titular družbenega premoženja. Pri nas pa je še vedno odprto vprašanje, kdo lahko tujcem prodaja podjetje, v kakšnih delih in po kakšni ceni. Razen tega je z odprodajo družbenega premoženja tujcem ali domačim zasebnikom možna vrsta malverzacij oziroma osebnih okoriščenj. Ker se pojavlja tudi možnost razprodaje, pa je potrebno poskrbeti še posebej za zaščito delavcev.

Osnovno vodilo projekta organiziranja novih podjetij je ekonomika poslovanja in sposobnost prilagajanja pogojem tržnega gospodarstva. To pa zahteva dodatne ukrepe pri racionalizaciji poslovanja. Nova podjetja morajo biti očiščena vseh nepotrebnih obremenitev, saj drugače ne bodo imela začetnih pogojev za poslovanje, pa tudi tuji poslovni partnerji so pripravljeni vlagati v novoustanovljena podjetja samo pod pogojem, da bodo ta podjetja čista. V zvezi s pripravljenostjo sovlaganja tujcev, kakor tudi domačih partnerjev, v naše programe smo stalno na »preži«. Najdlje smo s sovlagatelji prišli trenutno pri proizvodnji frit, kjer se dogovarjamo za tehnološko in ekološko sanacijo. Pri programu široke potrošnje pričakujemo dokapitalizacijo s strani republiške agencije za razvoj, računamo pa tudi na pretvorbo nekaterih kreditov s strani bank v trajni vložek. Ti dve nalogi bosta verjetno realizirani še v letošnjem letu.

EMAJLIREC:

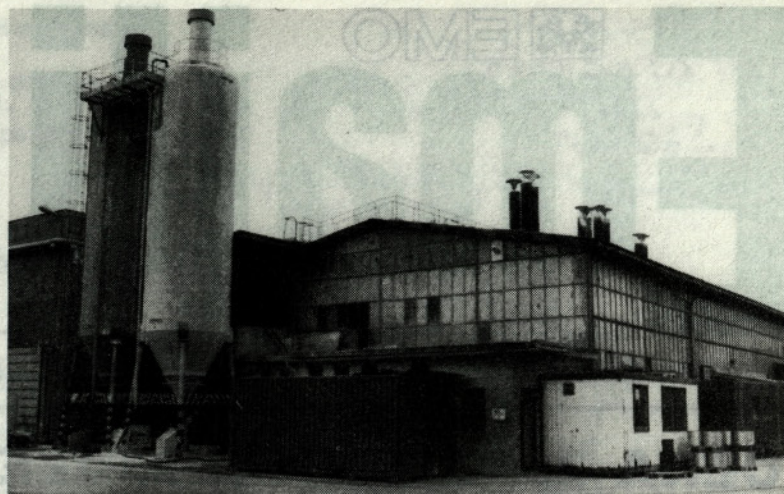
Informacija in hitra sposobnost prilagajanja potrebam tržišča sta danes, v sodobnem tržnem gospodarstvu visoko cenjeni. Fleksibilnost je seveda odvisna od ljudi. Omenjeno pa ni ravno vrлина našega kolektiva, vsaj zgodovina in rezultati kažejo na to. Ali ni EMO, kljub številnim reorganizacijam v preteklosti, še vedno preokoren sistem?

DREV:

Zaostrene gospodarske razmere, drastične spremembe v družbi, vsakodnevne večje ali manjše težave v bitki za obstoj, v kateri bodo preživeli le najboljši, so povzročile, da se bo EMO spremenil, oziroma transformiral še v letošnjem letu. Razmere so pač takšne, da ni več veliko časa za prepričevanje ljudi. Kaj kmalu bodo sledili nujno potrebni ukrepi. Pri tem žal ne izključujem tudi določenih napak, ki se lahko zgodijo posameznikom. Za doseganje višjega cilja moramo biti pripravljeni tudi na žrtve.

EMAJLIREC:

V povojnem obdobju smo v naši državi razvili sistem, ki je spodbujal proizvedene količine in število zaposlenih. Danes so ekonomske zaka-

nitosti storile svoje. Pogojem tržnega gospodarstva se bo moralo prilagoditi tudi kadrovske področje. To pomeni učinkovitejšo organizacijo delovnega procesa; iz tega pa sledijo presežki kadrov. Pristop k temu je odgovorna, težka naloga in predvsem boleča za posameznika. V našem kolektivu je v zadnjem času veliko vprašanj v zvezi s socialno varnostjo v povezavi z varnostjo delovnih mest, in kot pravijo nekateri, skrivnosti v zvezi z reševanjem tehnoloških presežkov.

DREV:

Rešitev problema presežka delavcev smo po prvotni varianti sanacije načrtovali s povečanjem obsega proizvodnje. Ker pa so se splošne gospodarske razmere poslabšale, pogoji poslovanja pa se vse bolj zaostrejujejo in tudi za naprej še ni mogoče, vsaj kratkoročno ne, pričakovati izboljšanja teh trendov, je nujno takojšnje ukrepanje, takojšen kirurški poseg.

Prehod na tržno gospodarjenje narekuje neizprosni boj za večjo produktivnost, za nižje lastne cene. Ker pa zaradi znanih dejstev obsega poslovanja ne moremo povečati, saj ta zaradi vedno slabše finančne sposobnosti kupcev celo nazaduje, je nujno, da kar je le mogoče hitro zmanjšamo število zaposlenih. V primerjavi z uspešnejšimi sorodnimi podjetji imamo enkrat več režijskih delavcev. Tehnološke presežke, ki so v bistvu presežki zaradi neracionalnega zaposlovanja, smo že ugotovili, vendar smo ob upoštevanju vseh kriterijev, tudi izločitvenih, prišli le do številke 103. Ne glede na »hitrost« reševanja kadrovskih presežkov, pa smo zaradi dejstva, da ne bi svojega položaja še poslabšali, začasno zmanjšali ali ustavili proizvodnjo dela kakšnega proizvodnega programa in ljudi poslali na »čakanje« z 80 % OD, kajti to je še vedno ceneje, kot delati zalogo. Prihranki so tudi iz naslova stroškov, ki nastanejo iz dela presežka zaposlenih. Pri vsem tem, kar se dogaja, pa je pomembno, da so se pričeli ustvarjati pogoji za delovanje notranjega trga delovne sile. To pomeni, da bomo šli za delom tja, kjer je, to pa je iz režije v proizvodnjo, iz enega dela programa v drug program. Zgodilo pa se bo še nekaj, preostali režijski delavci iz »uprave« se bodo pri opravljanju nalog bolj trudili, postali bodo uspešnejši, z večjo vnemo bodo iskali možnost za povečanje obsega poslovanja, s tem pa seveda posredno tudi ustvarili pogoje za ponovno vključitev sodelavcev na »čakanju« v delo, kakor tudi vključitev naših štipendistov, ki bodo zaključili šolanje.

EMAJLIREC:

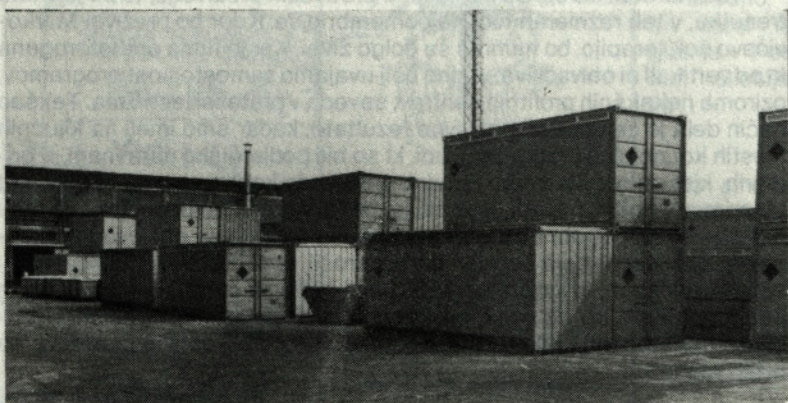
Če v prihodnje ne bomo bolj uspešni in če se bodo razmere v gospodarstvu še naprej slabšale, nas bo zanesljivo prizadel stečaj. Ukrepi po zakonu bodo seveda drastični. Vsi v kolektivu si želimo in upamo, da do tega ne bo prišlo. Pa vendar...

DREV:

Naš trenutni položaj zagotovo ni tako trden, da bi lahko ob vsem tem, kar se dogaja na naši gospodarski in politični sceni, ostali neprizadeti. Na žalost pa se kljub revežev bliskovito širi. Še do včeraj uspešno podjetje, ki so nam s svojim poslovanjem služila za zgled, so danes tik pred zlomom. Vendar pa nam v tem trenutku težave drugih ne morejo biti v tolažbo. Naše težave zaradi tega niso nič manjše, pa tudi pot izhoda iz težav ni nič lažja. Verjetnost, da s sanacijo ne uspemo in pod težo nakopičenih težav klonemo, je velika, vendar pa obstajajo tudi izglezi za izhod iz krize. Ob vseh težavah, ki jih imamo pri sanaciji razmer v podjetju, pa je najtežje spreminjati miselnost, ki se je v dolgih letih razvila med člani kolektiva.

Menim, kakor tudi večina mojih sodelavcev v vodstvu, da nismo obupali. Zavedamo pa se, da bo cena za izhod iz krize visoka. In ravno zaradi te cene, ki jo bomo morali plačati, ne bom užaljen, če me delavski svet ne bo potrdil za direktorja. Že sedaj me ne podpirajo tisti, ki se z mojim načinom dela ne strinjajo in so zaradi izvajanja ukrepov »prizadeti«, ponoči se vrstijo anonimni telefonski klici, ko pa bomo rešili problem tehnoloških presežkov, število režijcev pa spravili v okvirje, ki jih trg priznava, bo nezadovoljstva še bistveno več.

Viki Klenovšek

Drug od drugega moramo veliko zahtevati

RAZGOVOR S PREDSEDNICO DELAVSKEGA SVETA EMO LILIJANO ŠKORNIK

Lilijana ŠKORNIK, predsednica delavskega sveta EMO.

Spremenjene gospodarske in politične razmere v naši državi so narekivale tudi spremembo našega poslovnega sistema. Ukinili smo temeljne organizacije in se organizirali kot družbeno podjetje.

Upoštevali smo omenjena dejstva smo sredi meseca aprila spremenili oziroma prilagodili novonastalim razmeram tudi našo samoupravno organiziranost.

Namesto enajstih delavskih svetov po tozdih in enega na ravni DO smo sedaj oblikovali samo 24 članskega na ravni podjetja.

Ta je v Emu prevzel vlogo odgovornega samoupravnega delavstva skladno s statutom podjetja, ki smo ga sprejeli na referendumu decembra 1989.

Funkcijo predsednika delavskega sveta podjetja EMO bo v prihodnjem dvehletnem mandatnem obdobju opravljal Lilijana ŠKORNIK, dipl. psihologinja s področja za kadre, organizacijo in poslovno informatiko, njen namestnik pa je Niko PETELIN, strojni tehnik iz poslovne enote Servis.

Delavski svet se je v novi sestavi že nekajkrat sestal, njegova predsednica Lilijana ŠKORNIK pa se je že vključila na vseh področjih, ki jih obsega predsedniška funkcija. Zato smo jo zaprosili za pogovor o tem, kako si zamišlja samoupravljanje v Emu v prihodnje.

EMAJLIREC:

Na področju samoupravljanja se je v zadnjem času marsikaj spremenilo. Nastale so razlike med samoupravljanjem po Zakonu o združenem delu in tistim, ki ga narekuje Zakon o podjetjih. Meja med samoupravljanjem in upravljanjem je v preteklosti vedno »burila« naše samoupravljalce. Kako si vi zamišljate samoupravljanje v Emu?

ŠKORNIK:

Moj odnos do samoupravljanja je pogojen z duhom časa, v katerem sem se izobraževala. Samoupravljanje je bil nepriljubljen šolski predmet, ker se je kot ideologija v praksi izneveril. Dejansko je šlo za politične interese, ne pa za gospodarjenje. Novi Zakon o podjetjih govori o upravljanju lastnine, ki je še vedno delavčeva (v družbenih podjetjih). Gre le za to, ali smo delavci sedaj dovolj zreli, da bomo zastopali svoj interes. Upravljalci imamo enako vlogo kot Sveti lastnikov kapitala na Zahodu, zato bomo predali bivše samoupravljalске obremenitve s socialo in politiko na sindikat in DPO in se raje posvetili likvidnosti, organiziranosti in poslovni politiki.

EMAJLIREC:

Nezavidljivemu položaju kolektiva so botrovali težki pogoji gospodarjenja, spreminjajoča se gospodarska politika in neurejene razmere v samem Emu. Sedanja ekipa samoupravljalcev je v Emu prevzela funkcijo v času izredno težkega gospodarskega položaja podjetja. Kakšne so po vašem mnenju možnosti za kvalitetno delo delavskega sveta v takšnih razmerah?

ŠKORNIK:

Kvaliteta dela (v mislih imam sprejemanje koristnih odločitev) je odvisna od OSEB, ki delajo, od CILJA (motiva), za katerega delajo in od ZMOŽNOSTI (pogojev za delo). Glede oseb je sedaj stanje takšno, da je

samo centralni organ upravljanja s 24 člani in potrebnimi izvršilnimi organi. Ne bomo pozabili, da smo delegirani, izbrali so nas sodelavci, ki nas poznajo in nam zaupajo (tako rekoč) svoje imetje. Ni toliko pomembno, kolikšno število delavcev delegat zastopa, pomembno je, ali se bo z njimi pogovarjal in zastopal njihova stališča. Cilj odločanja je poslovanje z dobičkom, ali bolj realen cilj, preživeti bitko na tržišču in si zagotoviti sredstva poslovanja za vnaprej. Pogoji ali okoliščine, v katerih delujemo, pa res niso zavidanja vredni. S tem ne mislim zanemarjene dvorane, ki ima svoj pozitiven učinek v tem, da bomo čim manj posedali v njej, prav tako me ne skrbi organizacijska plat sej, ker nam je v oporo natančen poslovnik o delu, skrbi pa me informiranost, naše edino orodje so pravočasne in resnične informacije. Apeliram na poslovodno strukturo in strokovne službe naj se izkažejo pri delu in si s tem zagotovijo svoj obstoj, nam pa omogočijo opravljanje zaupane funkcije.

EMAJLIREC:

Vloga delavskega sveta je danes povsem drugačna kot še pred kratkim, predvsem glede odgovornosti. To pa pomeni, da morajo biti sprejete odločitve, ki bodo koristile podjetju. Ali je to izvedljivo glede na strukturo ljudi v delavskem svetu, različnost interesov le-teh in glede na organiziranost našega podjetja?

ŠKORNIK:

Vprašanje je torej: koristne ali škodljive odločitve. Jasno je, da škodljivih ne bo, vsaj zavestno ne. Koliko pa bodo za koga koristne, bo pokazal čas. Delegatska zasedba je pestra, tako v starosti kot poklicih, nekoliko manj v spolu. Konfrontacija interesov je večja, ker DS in komisije delujejo na ravni podjetja, delegati postajajo bolj kritični in racionalni. Glede organiziranosti so programi zastopani delegatsko enakovredno. Mnogi bi želeli imeti na več zaposlenih več delegatov, ker pa se programi finančno osamosvajajo, menim, da bo sčasoma ekonomsko močnejši zahteval več besede. V razvitem svetu se reorganizacij ne bojijo. Mi pa imamo tu slabe izkušnje, ker smo se spreminjali pod taktirko ideologije in ne tržnih zakonitosti. Z razvojem tehnologije ne bo več umetnost delovati, ampak spreminjati dejavnost in organiziranost.

EMAJLIREC:

Pred nami je nadaljnja reorganizacija podjetja, ki bo verjetnostno narekovala vrsto sprememb, zagotovo pa bo spremenila odgovornost in odnos do dela. Položaj, v katerem smo, terja od vseh zaposlenih v kolektivu, da uresničijo vse, za kar smo se dogovorili, ker sicer ne bomo preživeli. Pa vendar se poraja občutek, da še v prenekaterem okolju razmišljajo, da bo že nekako šlo, da je EMO prevelik, da bi propadel, skratka, da se vedejo preveč ravnodušno.

Vaš komentar?

ŠKORNIK:

Kot sem že omenila, organizacija ne sme biti nekaj omejevalnega v boju za obstanek. Produkcija se lahko odvija v različnih organizacijskih okvirih. Pomembno je ustvarjati, da ne izgubimo smotra v življenju in vsega imetja, ki je še vedno naše, družbeno. Če bomo morali sklepati partnerstvo, to ni nič slabega. Treba je le igrati po novih pravilih igre. Tudi doma pomenijo štiri roke več kot dve. Treba je pač pomisliti, s kom se poročiš. Menim, da člane našega kolektiva ne daje ravnodušje, bolj je prisoten strah pred neznanim, novim. To potrjuje tudi izid referenduma o dopolnitvi statuta.

EMAJLIREC:

Kriza oblikuje ljudi. Reakcije nanjo, v tovarni in izven nje, so različne. Kaj bi vi, kot v praksi preizkušena psihologinja, svetovali ljudem, kako naj zastavljajo voljo in delo, kako naj gledajo na razmere, v katerih smo, da bi kljub vsemu ohranili svoj mir in da se ne bi preveč prepustili malodušju? Je mogoče računati na človeka v kriznem obdobju, na človeka predvsem zato, ker nima izbire, ali pa ga je mogoče pridobiti za večje napore z vlivanjem zaupanja?

ŠKORNIK:

Kriza je hud negativni pojav, ki postavlja pod vprašanje osnovne človeške vrednote. Običajno postane vedenje ljudi neracionalno. Čas se zapravlja za razmišljanja in ugibanja. Ljudje so vodljivi. Kriza daje izjemno plodna tla avtoritativnim vodjem. Menim, da ste zadeli poanto s pojmom zaupanja, ki bo zelo aktualna tema prihodnje dni, ko bomo imenovali poslovodni organ in delavce s posebnimi pooblastili. Na tem mestu bi opomnila delegate, naj se posvetujejo v svojih delovnih sredinah in res zastopajo stališče večine, namesto malodušja naj skrbijo za informiranost. Pa še nasvet vsem sodelavcem: med delovnim časom se pogovarjajte o delu, akcijah, izboljšavah, proste minute pa izkoristite za izražanje, oziroma širitev obzora.

Viki KLENOVŠEK

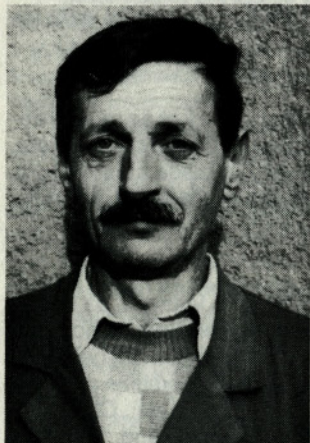
Ustanovni občni zbor svobodnega sindikata

Na ustanovnem občnem zboru svobodnega sindikata podjetja EMO, ki je bil v četrtek, 19. aprila so delegati pregledali in ocenili delovanje sindikata v minulem mandatskem obdobju, sprejeli predlog pravil svobodnega sindikata podjetja, zastavili smernice za nadaljnje delo ter izvolili predsednika.

Prvi predsednik svobodnega sindikata podjetja je Milan RAMŠAK iz službe skladišča področja marketing, ki je zadnji dve leti opravljal funkcijo namestnika predsednika Konference osnovnih organizacij zveze sindikata EMO.

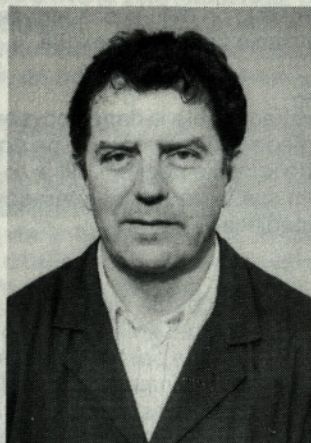
Sicer pa je bilo poleg aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih tem največ govora o načinu organiziranosti, o novostih v vsebini sindikalnega dela ter o smernicah nadaljnjega dela, ki izvirajo iz kongresnih dokumentov.

VODSTVO SVOBODNEGA SINDIKATA EMO

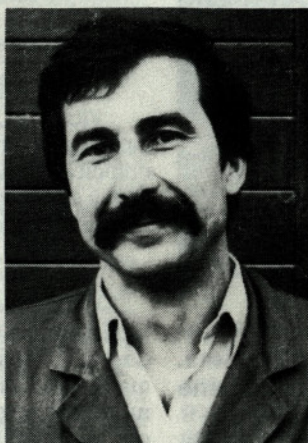
Milan RAMŠAK – predsednik Konference svobodnega sindikata EMO.

Rojen 9. 6. 1938, zaposlen v EMO od leta 1956. Do konca maja 1990 je opravljal dela in naloge vodja skladišč v poslovnih enotah hišne energetike programa DOM.

Edvard MISJA – namestnik predsednika Konference svobodnega sindikata EMO.

Rojen 21. 8. 1944, zaposlen v EMO od leta 1975. Opravlja dela in naloge lansiranje proizvodnje v operativni pripravi dela programa transportne in komunalne opreme.

Ljubimko STANIMIROVIČ – sekretar konference svobodnega sindikata EMO.

Rojen 20. 2. 1952, zaposlen v EMO od leta 1974. Opravlja dela in naloge vodenje oddelka dekoriranja v programu DOM.

IZVOLJENI ORGANI KONFERENCE ZSS EMO

Na prvi redni seji predsedstva Konference svobodnega sindikata podjetja EMO v četrtek, 26. aprila so delegati izvolili namestnika predsednika, sekretarja, blagajnika ter člane komisij potrebne za delo sindikata v novi obliki in novih pogojih.

Za namestnika predsednika Konference svobodnega sindikata podjetja je bil imenovan Edvard MISJA iz programa TIKO, za sekretarja Ljubimko STANIMIROVIČ iz programa DOM, blagajniška dela pa bo tudi v prihodnje opravljal Ela KREMPUŠ.

PROGRAMSKE USMERITVE SINDIKATA PODJETJA

Programske usmeritve sindikata podjetja temeljijo na Programu neodvisnih sindikatov Slovenije in temeljnih nalogah republiškega sveta ZSS za obdobje 1990–1994.

Zahteve članstva sindikata po samostojni in neodvisni organiziranosti, ki bo kot stanovska organizacija delavcev zastopala in varovala interese članstva na vseh nivojih organiziranosti, po-

gojujejo tak program, ki bo zagotavljal sindikatu vlogo pogajalca, partnerja in tudi opozicije povsod, kjer se bo dogovarjalo in odločalo o socialni in ekonomski varnosti ter življenjskih in delovnih pogojev ter soodločanju delavcev.

Zato bo sindikat podjetja v tem obdobju, preko svojih organov, usmeril aktivnost predvsem na naslednja področja:

1. Družbenoekonomski in socialni položaj delavcev
2. Samoupravljalске in soupravljalске funkcije
3. Uveljavljanje kolektivnih pogodb
4. Delovne in življenjske razmere delavcev
5. Kadrovska politika
6. Inovacijska dejavnost
7. Izobraževanje in obveščanje

1. DRUŽBENO EKONOMSKI IN SOCIALNI POLOŽAJ DELAVCEV

Družbenoekonomski in socialni položaj delavcev se bo določal v novih pogojih gospodarjenja. V sindikat se delavci vključujejo zato, da se z državnimi in drugimi subjekti pogajajo za svoj položaj v podjetju.

Tržno gospodarstvo nikakor ne sme zmanjšati že pri-

dobljenih pravic delavcev pri uveljavljanju lastnih pogojev dela in upravljanje z njegovimi rezultati.

Zato bomo zahtevali, da mora biti delavcem in njihovim družinam zagotovljena vsaj raven delovnih in življenjskih razmer v razvitih deželah. Za nezaposlene,

predvsem ne po svoji krivdi, bomo zahtevali zagotovitev pomoči, ki bo njim in njihovim družinam zagotavljala ustrezno eksistenco.

Zahtevali bomo dosledno upoštevanje sindikalnih usmeritev pri določanju presežkov delavcev. Kriteriji za ugotavljanje presežkov mo-

rajo biti opredeljeni v kolektivnih pogodbah.

Vztrajali bomo na spremembi zakonodaje glede uvedbe stečajev s tem, da

bo sindikat lahko ščitil delavce in dosegel priznanje statusa upnika na osnovi njegovega minulega dela.

2. SAMOUPRAVLJALSKE IN SOUPRAVLJALSKE FUNKCIJE

Na tem področju bomo zahtevali, da se z zakoni določi minimum pravic do soupravljanja in samoupravljanja ter sodelovanja pri upravljanju ne glede na lastninsko sestavo podjetij.

V kolektivnih pogodbah bo moralo biti konkretno navedeno glede stimulacije oz. višine osebnega dohodka ter časa za opravljanje sindikalnih in samoupravljalških funkcij.

Zahtevali bomo dograditev zakonodaje v tem, da delodajalec ne sme sprejemati odločitev, ki vplivajo na gmotni in socialni položaj delavcev, brez mnenja sindikata.

Za uveljavljanje upravičenih zahtev delavcev bomo uporabili vse oblike sindikalnega boja, vključno z organiziranjem generalne stavke.

Zaščitili bomo vse delavce – člane in nečlane, ki bodo sodelovali v stavki, pred povračilnimi ukrepi delodajalca oz. vodstva podjetja.

V okviru sindikalne dejavnosti bomo obravnavali vso zakonodajo, ki se nanaša na položaj delavca v naši družbi ter zahtevali, da se pripombe in dopolnitve vključijo v gradiva na drugih nivojih sindikalne in upravljalске organiziranosti.

3. UVELJAVLJANJE KOLEKTIVNIH POGODB

Zahtevali bomo uveljavitev take cene dela, ki bo temeljila na zagotavljanju enostavne reprodukcije delavčevih delovnih sposobnosti s tem, da bodo dejanska plačila in drugi prejemki delavcev višji od v okviru kolektivnih pogodb določenih minimumov. Ustvarjalno, ka-

kovostno in inventivno delo mora biti dobro plačano in ne sme biti nikakršnih zgor-njih omejitev.

V kolektivnih pogodbah mora biti zajeta vsebina obstoječe sindikalne liste z dodatkom zagotavljanja udeležbe delavcev v dobičku podjetij.

4. DELOVNE IN ŽIVLJENJSKE RAZMERE

Na tem področju bomo ugotavljali izvajanje stališč in kriterijev sindikata pri odpravljanju nočnega dela in varstva pri delu žena.

Zahtevali bomo nadaljnje aktivnosti na področju uveljavljanja humanizacije dela in varstva pri delu.

5. KADROVSKA VPRAŠANJA

Sodelovali bomo pri oblikovanju kadrovskih rešitev v sindikatu podjetij ter v občinskih in regijskih odborih dejavnosti. Pri tem bomo upoštevali kriterije, navedene v statutu dejavnosti in ZSS.

Sproti bomo spremljali aktivnost članov in organov republiškega odbora ter na osnovi ocen opravili potrebne kadrovske dopolnitve in zamenjave.

Kot organizacija delavcev bomo vzpodbujali OOZS v

podjetju pri kandidiranju svojih sodelavcev za delegate v skupščinske organe na vseh nivojih, kjer bodo lahko uveljavljali odločitve in ukrepe, pomembne za ekonomski, gmotni in socialni položaj večine delavcev v podjetju.

Sodelovali bomo pri izoblikovanju in obravnavanju predlogov za priznanja in državna odlikovanja sindikalnim aktivistom v dejavnosti.

6. INOVACIJSKA DEJAVNOST

Vzpodbujali bomo aktivnosti v sindikatih podjetij in širše za večje vključevanje vseh zaposlenih v inventiv-

no dejavnost ter spremljali dograjevanje splošnih aktov s področja inovacijske dejavnosti. (Konec na 5. strani)

STEČAJI – DA ALI NE?

Sedanja zakonodaja sili podjetja v krizi, da se iz nje rešujejo samo s stečajem

Ali je res, da za revitalizacijo podjetij ni druge poti kot stečaj? – Sprotno »čiščenje«
podjetij – Nujna je nominacija družbene lastnine – Vložki v neozdravljive programe so nedopustni

STEČAJ, kruto razreševanje nakopičenih problemov v vse večjem številu slovenskih ozdov, kaže, da pri doslednem upoštevanju obstoječe zakonodaje kot da ni druge poti za revitalizacijo podjetij ali njihovo dokončno likvidacijo. Bolna podjetja, ki hirajo s kronično nelikvidnostjo, velikimi izgubami v poslovanju, zmanjšujejo osebne dohodke, izgubljajo najbolj inovativne in ustvarjalne delavce in ogrožajo tako svoje dobavitelje kot kupce ter druge upnike. Lahko rečemo, da je ta bolezen nalezljiva, saj se plačilna nesposobnost hitro prenese na upnike.

In kje so vzroki za to hitro razširjajočo se bolezen naših podjetij, ki se praviloma konča s stečajem?

Nereševanje problemov, ki se leta ali celo desetletja kopičijo v podjetjih kot posledica zakonodaje (ZZD) in vpletanja politike v gospodarstvo in ekonomijo.

Podjetje je kompleksen poslovni sistem, ki ima vse lastnosti sistemov v tehniki. Sistem ima svoje značilnosti, ki se različno odzivajo na različne spremembe pri vstopu sistema. Sistem je podvržen spremembam in motnjam v okolju in od povratnih vezi ter v njih vdelanih regulacijskih členov je odvisno, kako korigiramo vhodne vrednosti glede na velikost zunanjih vplivov ter dobljene rezultate pri izhodu. Žal večina podjetnikov fenomena sistema z zaprtim regulacijskim krogom ne razume, da o politikah sploh ne govorimo.

Naša podjetja žal vse preveč spominjajo na odprte regulacijske sisteme, kjer ni nobene povezave (sprotne) med izhodnimi in vhodnimi (dogodki) vrednostmi. Dokaz je naše ugotavljanje uspešnosti podjetij na osnovi uspešnosti poslovanja, in

to ob zaključnem računu za preteklo leto!

– **V podjetju moramo vsak hip vedeti, kaj se nam v celotnem sistemu inovacijsko-reprodukcijskega procesa dogaja predvsem z vidika pretoka blaga in kapitala. Moderne metode omogočajo simulacijo oziroma napovedovanje izidov, preden smo jih sploh sprožili (strateško planiranje). Uspešno podjetje mora torej obvladati povezavo med vhodnimi in izhodnimi vrednostmi s sprotno korekcijo oziroma vplivi glede na nepredvideno obnašanje sistema (napake, odpovedi) ter na spremembe in motnje v okolju.**

V podjetju morajo biti s svojo vlogo in odgovornostjo prisotni:

- zastopniki kapitala
- vodilne oz. vodstvene strukture
- sindikat kot zastopnik delavcev.

Med njimi vsak dan poteka profesionalna tekma (boj) s tole vlogo:

a) Lastniki oziroma zastopniki lastnikov kapitala se prizadevajo za čim večji dobiček. Ta mora presegati letno obrestno mero v banki, saj se v nasprotnem primeru ne splača vlagati

denarja v vrednostne papirje (delnice).

V ta namen lastniki kapitala najemajo najposposobnejše direktorje (managerje, vodilne delavce), ki so usposobljeni za uspešno vodenje podjetij.

b) Vodilni delavci so lastnikom kapitala odgovorni za čim večji dobiček oziroma za čim večjo rentabilnost naložb, to pa pomeni, da iz razpoložljivih virov (znanje, osnovna sredstva, kapital) iztisnejo čim več.

c) Sindikat kot zastopnik delavcev si prizadeva zagotoviti delavcem čim boljše in dolgoročno socialno varnost z dogovorjenimi plačili, čim boljše delovne razmere ter nenehni razvoj (izpopolnjevanje) zaposlenih.

č) Lastnik kapitala razdeli delavcem trinajste plače ali jim odstopi del dobička kot njihovo udeležbo v obliki delnic in jih tako naredi pripadne podjetju, zato še ustvarjalnejše.

Nenehni boj med lastnikom kapitala zagotavlja sprotno reševanje problemov (čiščenje podjetja) na eni ter stalen boj za čim hitrejši razvoj podjetja na drugi strani. Če tega boja ni, nista omogočena čiščenje in napredek podjetij, to pa je ena bistvenih značilnosti naših družbenih podjetij.

Nominacija družbene lastnine je pogoj, da bo le-ta lahko enakopravno nastopala s privatno in tujo lastnino. Danes je vodilna ekipa v podjetju hkrati v vlogi lastnika kapitala in v vlogi vodstva podjetja. Na drugi strani sindikat nima s kolektivnimi pogodbami zagotovljenih plač in ob njihovem zmanjšanju pod razumno mero stavka ali slabega dela, s čimer še močneje ogroža družbeno lastnino v podjetju. Podjetniki (vodilni delavci) morajo imeti v lastnikih ali zastopnikih kapitala (upravnih odborih) partnerja, ki jim pomaga reševati probleme:

a) Omogoča jim normalen obseg trajnih virov sredstev za poslovanje podjetja;

b) podpira (financira) nove naložbe v razvoj proizvodov in storitev, trg, znanje in osnovna sredstva in tako podjetnikom omogoča uspešno vodenje podjetij;

c) zahteva spremembe v delu, organizaciji ter odstopa in postavlja nove podjetnike.

Veljavna zakonodaja v Jugoslaviji, še posebej pa stališča sindikata do odpustitve delavcev sili podjetja v krizi, da se iz nje rešujejo le s stečajem!

– **Po mojem mnenju bi se moral sindikat zavzemati za spremembo in dopolnitev zakonodaje, ki bo:**

– čim prej omogočiti zdravljenje oziroma čiščenje podjetij v krizi, vključno odpustitve delavcev, brez stečaja;

– s kolektivnimi pogodbami

zagotovila minimalne plače in s tem človeka vredno življenje;

– oblikovala socialne sklade za reševanje problematike brezposelnih.

Nespametno in za delavce škodljivo je današnje stališče sindikata, da naj se uvede moratorij na odpustitve delavcev iz podjetij v krizi, saj so ta v celoti ogrožena, s tem pa vsi delavci obsojeni na brezposelnost. Sindikat se mora zavzemati za sprejem ustrezne zakonodaje, ne pa kritizirati in onemogočati vodilne delavce v podjetjih, ki se zaradi tega ukvarjajo s socialno namesto s podjetništvom, to pa peha podjetja v še globljo krizo.

Kapitalizacija programov oziroma podjetij na minimalno vrednost 50 % lastnih virov sredstev je potreben pogoj za normalno poslovanje. Jugoslovanska podjetja in njihova vodstva ne morejo konkurirati podjetjem v razvitih državah, če imajo poleg drugih problemov dvakrat do trikrat manjši delež lastnih virov sredstev, pri tem pa plačujejo dvakrat do trikrat večje obresti za izposojen denar.

Svoja razmišljanja bom podkreplil z zgledi stečajev v posameznih tozidih v DO Iskra Avtomatika. Bili smo ena od prvih DO v Sloveniji, ki se je pod težo krize in problemov srečala s stečajnimi postopki. Vzroki krize DO (posameznih tozidov) izhajajo predvsem iz:

1. Zmanjšane prodaje (v dveh letih se je razpolovila) zaradi upada investicijske sposobnosti v Jugoslaviji, krize na klirinškem trgu in daleč premajhne prisotnosti na konvertibilnem trgu.

2. Velike vztrajnosti (togosti) DO, ki je šele po več kot enem letu krize (zmanjšanju prodaje) ugotovila, da je zašla v krizo.

3. Dolgega odzivnega časa podjetij na krizo, ki se kaže v resnih reakcijah šele po dveh letih, ko so normalni in uspešni prijemci za sanacijo že zamujeno.

4. Velikih vlaganj v razvoj novih proizvodov ter osnovna sredstva (predvsem prostore), ki ne zagotavljajo rentabilnega vračanja naložb.

5. Pomanjkanja lastnih virov sredstev, ki so po astronomski inflaciji v letih 1988 in 1989 zahtevale stroške kapitala v višini 44 % celotnega prihodka!

Trenutno stanje v DO Iskra Avtomatika z 2600 zaposlenimi in danimi tržnimi možnostmi zahteva zmanjšanje zaposlenih za približno 600 delavcev, ker prodaje v kratkem času ne bo mogoče bistveno povečati. To problematiko bo žal mogoče rešiti le z novimi stečaji, ker ni

drugih mehanizmov za reševanje krize. To sta npr.:

– pokrivanje presežka delavcev (njihovega OD na čakanju) iz socialnih skladov;

– možnost odpustitve delavcev, ki imajo zagotovljeno podporo za nezaposlene na zavodih za zaposlovanje.

V nasprotnem primeru stroški presežka zaposlenih ogrožajo celotne programe ali podjetja. Presežki, ki bi jih morali urejati po socialni poti, ogrožajo zdravi del podjetja, ki počasi, vendar vztrajno hira in na koncu v celoti odmre.

– **Vlaganje novih sredstev v neozdravljena podjetja (programe) je nedopustno, saj tako podjetjem na splošno ne pomagamo, ampak le podaljšamo njihovo agonijo. Naložbe je treba usmeriti v zdrave programe oziroma podjetja, za bolne dele pa ustanoviti socialne sklade, ki se rešujejo po drugi, nepodjetniški poti.**

Primerjava dveh tozidov, ki sta bila v enaki krizni situaciji, od katerih v enem poteka stečajni postopek, drugi se pa skuša sanirati z drugimi ukrepi, kaže, da:

– tozid v stečaju iz tekočega poslovanja ustvarja dobiček pri polovičnem številu zaposlenih;

– tozid v sanaciji, ki ima še vedno isto število zaposlenih, ob odprodaji osnovnih sredstev, ki so se v velikem deležu prelila v osebne dohodke, grozi stečaj, katerega posledica bo veliko večje število ogroženih delovnih mest ob mnogo manjši stečajni masi.

Iz navedenega izvira nauk, da so pri reševanju krize podjetij **najpomembnejši čas, hiter odziv, prilagoditev virov tržnim možnostim**, postopek pa ni nujno, da je izveden v obliki stečaja, če so za ozdravitev in čiščenje podjetij (presežkov) na razpolago drugi prijemci.

– **Vlada slovenske države, skupaj z zborničnim in bančnim sistemom, mora v skupščini uveljavljati takšne ukrepe in orodja, ki bodo obrnili uničujočo smer slovenskega gospodarstva v sanacijo in preživetje zdravih in sposobnih delov.**

Nikar ne pripisujemo vloge in odgovornosti za neuspeh le podjetnikom in sindikatu, ti morajo biti v **ustreznih razmerah** sposobni poslovati optimalno.

Sprejmemo torej že enkrat **ustrezne ukrepe** za sanacijo slovenskega gospodarstva, da ne bomo po nepotrebnem prizadeli prevelikega števila delavcev in njihovih družin. Ukrepi naj predvidijo predvsem ustrezno vlogo in odgovornost lastnikov kapitala, podjetnikov in sindikata.

Mag. STANE KAVKLER,
dipl. ing.,
Iskra holding, d. d.
DELO, 11. 4. 1990

Ustanovni občni zbor svobodnega sindikata EMO

7. IZOBRAŽEVANJE IN OBVEŠČANJE

V okviru usposabljanja naši organizaciji in širši članov in organov sindikata družbi.

O vseh aktivnostih, nalogah, ukrepih, bomo članstvo sindikata dejavnosti stalno in na primeren način obveščali.

8. DRUGE NALOGE

Naša aktivnost bo usmerjena v realizacijo nalog in sklepov 12. kongresa ZSS.

Sodelovali bomo tudi v aktivnostih Republiškega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin.

Podrobno opredelitev za realizacijo posameznih nalog, ki so opredeljene v tem programu, bo na osnovi usklajenosti aktivnosti, določilo vodstvo sindikata v operativnem programu, v katerem bodo konkretno opredeljeni tudi nosilci nalog po posameznih področjih.

Iz informatorja svobodnih sindikatov

V sredo, 23. maja so delavci popoldanske izmene programa DOM zaradi neizplačanega OD za mesec april prekinili delo.

Delavci so zahtevali izplačilo OD do četrta, 24. 5. 1990 do 13.00 ure, spoštovanje datuma izplačila OD brez kakršnih koli zamikov (to je vsakega 18. v mesecu), zmanjšanje razpona med najnižjimi in najvišjimi OD v podjetju ter razrešitev oziroma odpoklic njihovih delegatov – članov delavskega sveta podjetja zaradi slabega posredovanja povratnih informacij.

Omenjene zahteve delavcev, ki so prekinili delo je v. d. direktor podjetja Marjan DREV v celoti podprl.

Kljub težki likvidnostni situaciji podjetja in težavam pri pridobivanju sredstev za izplačilo OD, je vodstvo podjetja zagotovilo izplačilo aprilskega OD za vse delavce do zahtevanega roka. Za v prihodnje zagotavlja, da termin za izplačilo OD ne bo kršen, oziroma, da bo izplačilo potekalo tako kot je to dogovorjeno v naših aktih (vsakega 18. v mesecu).

Razmerje med najnižjimi in najvišjimi OD v podjetju bo v prihodnje reševala oziroma urejevala kolektivna pogodba. Sindikat podjetja se bo zavzemal, da bo do njenega podpisa prišlo čimprej, vodstvo podjetja pa se obvezuje, da bo spoštovalo njeno uresničevanje v praksi. Omenjena rešitev je v tem trenutku najsprejemljivejša, saj bi bila vsaka drugačna oblika reševanja precej dolgotrajnejša.

V zvezi z odpoklicem članov oziroma delegatov DS podjetja iz programa DOM, stavkovni odbor predlaga, da se upoštevajo dejstva, da so novoizvoljeni člani šele pričeli z delom v delavskem svetu, da so prevzeli to samoupravljalno funkcijo v času izredno težkega gospodarskega položaja podjetja, da je vloga delavskega sveta danes precej drugačna kot v preteklosti ter da se jim da možnost, da se v prihodnjih mesecih (do konca letošnjega leta) »dokažejo« in upravičijo zaupanje članov kolektiva.

Vodstvo sindikata in vodstvo podjetja se obvezujeta, da bodo člani kolektiva v prihodnje kvalitetno in pravočasno seznanjeni z vsemi dogajanjem v podjetju.

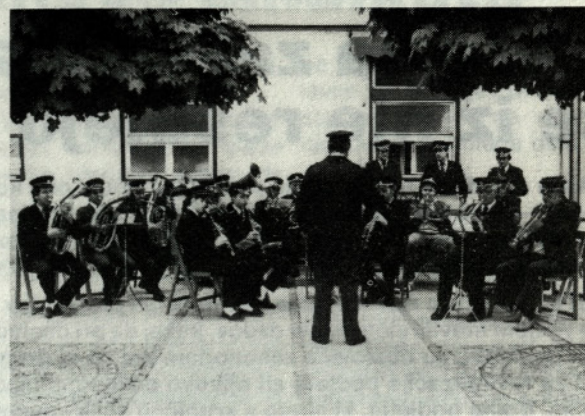
Marjan Cvek – 40 let član naše godbe na pihala

Marjan CVEK je prav gotovo eden izmed tistih naših sodelavcev, ki jih pozna večina članov kolektiva. Nasmejan v družbi, resen pri delu. Nekateri ga poznajo kot vodjo službe zavarovanja (s te plati predvsem tisti, ki so prišli navzkriž z disciplino ali pa zaradi svojstvenega pojmovanja družbene lastnine), drugi, oziroma večina pa ga pozna zaradi njegovega dolgoletnega dela v Pihalnem orkestru EMO, kot se naša godba uradno imenuje. Njen član je že celih štirideset let, prav toliko let pa je zvest tudi našemu ko-

lektivu. Po stažu igranja je trenutno drugi najstarejši član godbe. Prvi instrument, s katerim je začel, je bila trobenta, kasneje pa se je preusmeril na lovski rog. Seveda po sili razmer oziroma po potrebi zaigra še na kak drugi instrument, predvsem še na činele in bobne. V svoji dolgoletni glasbeni karieri je kot godbenik pomagal tudi pihalnim orkestrom v Laš-

kem, Štorah, Slovenskih Konjicah, pa tudi drugje. V naši godbi skrbi tudi za in-formiranje, za note, postori pa tudi marsikaj drugega.

Marjan Cvek ne velja le za človeka, na katerega se lahko zaneseš, da bo opravil svoje dolžnosti, je nekaj več ali bolje rečeno je godbenik z »dušo in telesom« in upamo, da bo tak ostal tudi v prihodnje.

25. april 1990 – koncert na Tomšičevem trgu.

Godba na pihala ponos EMO

Emovci, pa tudi ostali Celjani smo se na našo Godbo na pihala že tako navadili, da si težko zamišljamo, kako bi bilo brez njih. V petinštiridesetih letih dela so si ustvarili ime in ugled, tako, da v Celju in okolici skoraj ne mine prireditev ali slovesnost brez njihovega nastopa.

So pa tudi edini, ki v našem kolektivu skrbijo za kulturni utrip. V aprilu so zaigrali na svečani otvoritvi novih pridobitev bolnišnice Zdravstvenega centra Celje, v dneh pred prvomajskimi prazniki pa so priredili na Tomšičevem trgu samostojen koncert. Da so bili številni poslušalci navdušeni, verjetno ni potrebno posebej poudarjati.

Na sam praznik dela pa so tako kot že vrsto let doslej poskrbeli, da so se krajin Gaberja in Hudinje prebudili ob zvokih godbe na pihala.

Upamo, da nas bodo s svojim igranjem navduševali tudi v prihodnje, oziroma kljub globoki družbeni krizi, ki je povzročila propad velikega števila tovrstnih orkestrom.

V. K.

1. maj 1990 – budnica krajanom Hudinje v počastitev delavskega praznika.

Novi izdelki za program Dom

Razpis akcije NOVI IZDELKI – v mesecu aprilu, je zaključen. Prispelo je 29 predlogov, katere so ocenjevalci iz različnih področij razvrstili v tri skupine.

Skupina »A«

1. GIBLJIVO VSADNO KORITO	42 točk
2. POKROV – KROŽNIK	32 točk
3. ČEBELNJAK ZA KAVO	31 točk
4. DEKORATIVNE OBLOGE	28 točk
5. VARNOSTNE NAPRAVE	27 točk

Za te predloge bomo izdelali predprojekte in tako ugotovili možnost realizacije. Predlagatelji pa prejmejo 1000,00 din.

Skupina »B«

1. POŠTNI NABIRALNIK CELEIA	11 točk
2. PEKAČ ZA PIZZE	11 točk
3. KOZICA ZA PUDING	11 točk
4. POSODA VEČNAMENSKA	10 točk
5. POSODA ZA KOSTANJ	10 točk

Predlogi trenutno niso aktualni, začasno jih bomo arhivirali in imeli v evidenci ob eventualni realizaciji. Predlagatelji prejmejo 335,00 din.

Skupina »C«

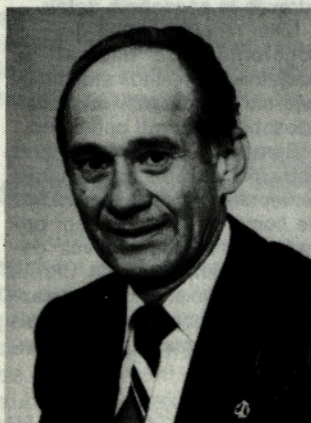
1. PLADENJ POLICA	9 točk
2. PIKNIK KOTEL	9 točk
3. KUHINJSKO STOJALO	8 točk
4. PLINSKI BOJLER	8 točk
5. NAGROBNA VAZA	7 točk

Predlogi so smiselni, vendar za EMO niso zanimivi in jih zaključujemo. Predlagatelji prejmejo 167,00 din.

Vsi ostali prispeli predlogi niso prišli v izbor in so prav tako zaključeni.

PREDLAGATELJI, katerih predlogi so razvrščeni v skupinah A, B, C naj TAKOJ pošljejo fotokopijo svojega predloga s svojim imenom na referat OID, da bodo prejeli priznane nagrade.

OID: Dolfe Žvižej

Marjan CVEK – glasba ga duševno bogati in izpopolnjuje njegovo življenje.

EUROMODEL 90

Prihodnost se imenuje kombinirani transport

Ena izmed obravnavanih tem na 1. evropski konferenci o kombiniranemu transportu konec januarja v Bruslju so bile tudi nove tehnologije, ki naj bi cestno-železniškemu prevozu še povečale prednost pred drugimi oblikami prevoza. Največ pozornosti udeležencev konference je pritegnil tako imenovani sistem Road railer, ki omogoča prevoz tovora po cesti in po železnici brez dragega in zamudnega prekladanja in pomeni pravo revolucijo v kombiniranem transportu.

Značilnosti cestno-železniškega sistema Road railer

Road railer se imenuje najnovejši cestno-železniški prevozni način, ki ga prav sedaj uporabljajo v ZDA, Kanadi, Novi Zelandiji in Avstraliji. V prometu je ta tehnologija pokazala odlične rezultate, saj je konkurenčna kamionskemu prevozu na razdaljah 600 do 800 kilometrov, kjer lahko železnica konkurira cestnemu prevozu od vrat do vrat.

Obstaja več različnih modelov železniško-cestnih vozil Road railer (RR). Licenčna firma v Franciji (Arbel Farvet Rail) je skonstruirala prvo izvedbo železniško-cestnega vozila RR Mark V in železniških podstavkih vozičkov. Ta sistem oziroma enote, prilagojene evropskim potrebam, zdaj testirajo na francoskih železnicah.

Tehnologija RR se v Evropo prenaša z namenom izboljšati evropski intermodalni transport, da bi bil učinkovitejši in cenejši. Prednosti nove tehnologije so predvsem naslednje:

- manjša tara in boljša prostorska izkoriščenost opreme RR omogočata več

enot na en vlak, to je večjo zmogljivost železniškega sistema in s tem večjo učinkovitost;

- obstoječi terminali se lahko prilagodijo potrebam z minimalnimi investicijami;

- novi terminal se lahko gradijo brez drage prekladalne opreme;

- sistem RR bolje izrablja prostornino vozila in lahko vozi skozi predore z omejenimi profili;

- možni so mešani vlaki, sestavljeni iz priklopnikov RR in klasičnih tovornih vagonov.

Cilj bimodalnega sistema je v tem, da bi bil kompatibilen po vsej Evropi, obenem pa naj bi pomenil rešitev mnogih problemov v sodelovanju med cestnimi prevozniki in železnico.

Transportni sistem RR so že preizkusili tudi v Angliji, kjer se vozilo imenuje Trailer train (TT) in je prilagojeno potrebam britanskega tržišča, izkušnje pa so naslednje:

TT je tovorno vozilo, ki lahko vozi po cesti in železnici, ob prehodu z ene na drugo zahteva najmanjšo možno porabo časa, najnižje stroške in najmanjši možni napor.

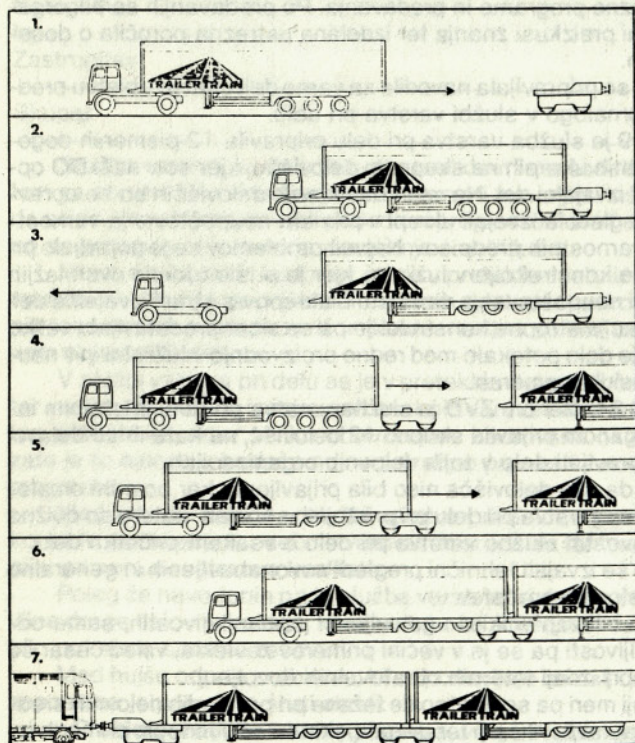
Prehod s ceste na železnico traja pri vozilu okrog 5 minut. Za to ni potrebna nobena posebna oprema terminala in ne prekladalna mehanizacija. Običajni cestni vlačilec, ki se uporablja za prevoz po cesti, za zbiranje in dostavo tovora, povsem zadošča potrebam prehoda vozila s ceste na železnico.

TT lahko vozi kot maršrutni vlak s hitrostjo 120 kilometrov na uro, možno pa je tudi, da vozi po tiru kot posamezna enota ali v manjši skupini teh enot, ki so priključene tovornemu ali potniškemu vlaku. Enote tega vozila se lahko uporabljajo v kakršnikoli klasični sestavi vlaka in so kompatibilne z običajnimi železniškimi spenjalnimi napravami. TT zagotavlja miren tek in enostavno zamenjavo enega transportnega načina z drugim, in to kar na tleh. Tako se tovor sploh ne more poškodovati med pretovarjanjem.

Dimenzije vozila so prilagojene potrebam naročnika oziroma tržišča.

Trenutno so v okviru EGS štirje licenčni proizvajalci RR: v Franciji, Španiji, Nemčiji in Grčiji. Do konca leta 1991 ob bimodalno opremo (predvsem RR Mark V) predvidoma uporabljalo še pet drugih držav EGS, druge evropske države pa bi se morale prilagoditi v treh do sedmih letih, če bodo hotele ostati konkurenčne na transportnem trgu.

Povprečni stroški na vozilo sistema RR so se vključno z železniškimi podstavnimi vozički v zadnjih treh letih zmanjšali skoraj za 20 odstotkov. Večja nosilnost sistema RR je posebej dobrodošla za prevoz blaga, ki zahteva kontrolo temperature (hladilniki), za kontejnerje tipa ISO ter za kopenske kontejnerje. Številne prednosti novega cestno-železniškega vozila (Road railer) – tako glede tovornih zmogljivosti, nizkih operativnih stroškov, fleksibilnosti, minimalnih investicij v infrastrukturo pomenijo tudi za Jugoslavijo možnost, da se sčasoma vključi v uporabo nove bimodalne tehnologije oziroma v intermodalni transport v Evropi.

Skica prikazuje postopek namestitve cestno-železniškega sistema Road railer, ki ga nekateri zaradi njegovih izjemnih lastnosti imenujejo tudi dvoživka.

Neodvisni sindikati – za novo življenje

Vzporedno z akcijo svobodnih sindikatov nabiranja članstva, poteka akcija NEODVISNIH SINDIKATOV po celi Sloveniji. Preden se bomo odločili, kje nam je mesto, bomo dobro premislili, kam se bomo včlanili.

V star sindikat z istimi ljudmi, isto politiko in enakimi cilji, ali pa v NEODVISEN sindikat, ki razpolaga z mladimi, strokovnimi in perspektivnimi kadri.

Svobodni ali star sindikat si je vzel ponovno pravico enotnosti in se razglasil za edine prave naslednike 45-letnega sindikatoranja z nabavljanjem »premoga in krompirčka«.

»Obala se upira Ravnikovim sindikatom« – s tem odmevnim člankom se je pričel boj za konkurenco v sindikalnem gibanju.

Ustanovni kongres Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije je bil 30. marca 1990 v Ljubljani in ker vemo, da brez pluralističnega sindikata ni prave države in da v takih razmerah ne more zaživeti parlamentarna demokracija ter s tem ni resnične zaščite delavca, je logično, da se odločimo za ZVEZO NEODVISNIH SINDIKATOV SLOVENIJE.

V ZNSS stojijo na svojih nogah, mislijo s svojimi glavi, nihče jim ne more ukazovati in niti jih v kaj prisiliti.

Moč Neodvisnega sindikata je v prostovoljnem članstvu, v samofinanciranju in takšnih predlogih v parlamentu, ki so strokovno in politično trdni in le v Neodvisnem sindikatu bo doseženo to, kar delavci pričakujejo od modernega sindikata, ki bo nadstrankarski.

Družba mora dati delavcu delo in s tem socialno varnost, dobiti mora primerno plačo in imeti mora sindikat, ki bo varoval delavca, če bo ogrožen njegov obstoj.

Med prednostne naloge si neodvisni sindikati štejejo tudi podpis kolektivnih pogodb, katerih sopolisniki bodo tudi oni in ne samo Ravnikova ZSSS.

Zavedajo se, da si bo težko ustvariti dober položaj v teh kriznih časih, zato prenesite skrb za grozeče izgube delovnih mest na ramena Neodvisnega sindikata.

Sebi in svojim družinam zagotovite socialno varnost.

V Zvezo neodvisnih sindikatov Slovenije se lahko vključite prostovoljno in izstopite iz nje lahko brez pojasnjevanja.

V Cinkarni so že ustanovili ZNSS, v EMO pa je prav tako čedalje več delavcev, ki vstopajo v Neodvisne sindikate.

Vse informacije v zvezi z včlanjevanjem v ZNSS dobite na telefon 061/554-407 pri prof. Alenki Orlovi, je sekretarka Zveze neodvisnih sindikatov Slovenije.

PRISTOPNA IZJAVA: K ZVEZI NEODVISNIH SINDIKATOV SLOVENIJE

Ime in priimek:

datum rojstva: kraj rojstva:

stalno bivališče: ul. poštna št.:

kraj: občina:

začasno bivališče:

telefon: doma: v službi:

zaposlen v: poklic:

ZNSS, Sterenova 8,
61000 LJUBLJANA
tel.: 062 554-407
račun: LB GBL Ljubljana
50100-620-107-1140116-65110
za Zvezo neodvisnih sindikatov Slovenije

Datum pristopa

Podpis

Stanje in problemi varstva pri delu in požarnega varstva v EMO Celje

STANJE IN PROBLEMI VARSTVA PRI DELU

Kljub kadrovskim težavam je služba varstva pri delu v preteklem letu poskušala izvajati vse z zakonskimi in internimi predpisi določene naloge, kar ji je v precejšnji meri uspelo.

Tako se je število nesreč v primerjavi s preteklim letom nekoliko zmanjšalo, čeprav pa so se med nesrečami zopet pojavili dve težki nesreči.

V zvezi s težkimi nesrečami je potrebno navesti, da je do prve težke nesreče prišlo dne 15. 3. 1989 v TOZD v Posoda v kovinsko predelovalnem obratu. Poškodovan se je delavec S. I. pri rezanju in posnemanju ostrine robov na vsadnem umivalniku. Posledica poškodbe je bil močan vrez na III. in IV. prstu desne roke. Vzrok za predmetno nesrečo je iskati v nevarnem tehnološkem postopku.

Do druge težke nesreče je prišlo dne 25. 5. 1989, ko si je S. J. na stiskalnici med čiščenjem orodja težje poškodoval III. prst leve roke, kjer je kasneje prišlo do amputacije 2. členka. Vzrok za nesrečo je bil v nepravilnem načinu vklapljanja stiskalnice in pomanjkanja poklicnih izkušenj.

Služba varstva pri delu je raziskovala vse nesreče, do katerih je prišlo v DO. Pri vseh nesrečah so bili predpisani varnostni ukrepi, katerih namen je bil odpraviti vzroke nesreč tako, da bi se le te ne ponavljale na istih mestih in zaradi enakih razlogov.

Pri tem pa je že prišlo do problemov in sicer gre za nesreče do katerih prihaja v varilnici ročajev zaradi nevarnih tehnoloških postopkov in v oblikovalnici posode, kjer prihaja do pogostih vrezov zaradi delovnih postopkov, ki so v nasprotju z veljavnimi predpisi.

Opozorila službe varstva pri delu se v navedenih primerih niso upoštevala, kljub določenim rešitvam, oziroma se rešujejo prepočasi, zaradi česar se nesreče ponavljajo.

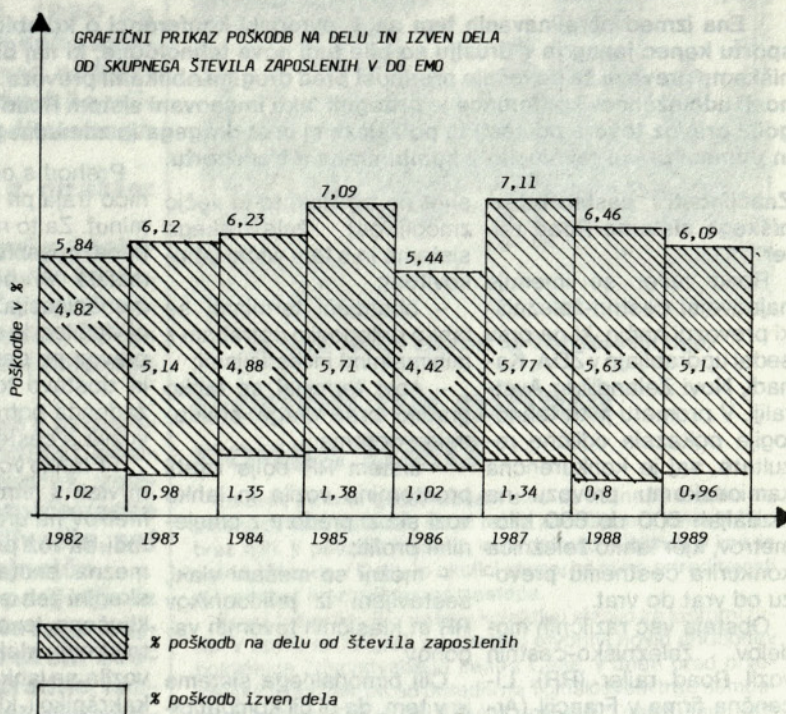
Zaradi kršitev varnostnih predpisov oziroma neizvajanje varnostnih ukrepov je služba varstva pri delu zahtevala v 8 primerih uvedbo disciplinskega postopka.

Skupno pa je bilo v dejanskem disciplinskem postopku 5 oseb.

V letu 1989 je služba varstva pri delu poslala na periodične zdravniške preglede skupno 169 delavcev, od tega je bilo iz posameznih TOZD (DSSS) naslednje število zaposlenih delavcev:

TOZD – Posoda	45 delavcev
TOZD – Emokontejner	16 delavcev
TOZD – Vzdrževanje in energetika	3 delavci
TOZD – Kotli	7 delavcev
TOZD – Orodjarna	24 delavcev
TOZD – Radiatorji	3 delavci
TOZD – Odpreski in avtokolesa	4 delavci
TOZD – Frite	22 delavcev
TOZD – SIT	0
TOZD – ERC	0
DSSS	45 delavcev

Skupaj: 169 delavcev

Služba varstva pri delu je z rezultati periodičnih zdravniških pregledov, s poročili tekoče seznanjala odgovorne osebe z namenom, da se ugotovitve zdravstvene službe upoštevajo pri razporejanju na delo ali pri eventualnih prerazporeditvah.

Manjšemu številu periodičnih zdravniških pregledov je potrebno pripisati neučinkovitost zdravstvene službe oziroma odsotnosti zdravnikov specialistov za medicino dela, vsled česar je nastala prekinitve oziroma zastoj pri izvajanju navedene naloge.

Med zelo pomembne naloge, katere je služba varstva pri delu v preteklem letu opravljala je izvajanje vseh oblik varnostnega izobraževanja.

Pri tem je potrebno upoštevati tako varnostno izobraževanje novosprejetih delavcev, redno zaposlenih delavcev, kot tudi učencev na obvezni delovni praksi.

Skupno je opravilo preizkus znanja iz splošnega dela 220 zaposlenih in 85 učencev na obvezni šolski praksi. Specialni preizkus znanja pa je v letu 1989 opravilo skupno 172 zaposlenih delavcev.

Za vse oblike varnostnega izobraževanja je služba varstva pri delu pripravila ustrezne programe in predavanja. Po predavanjih so bili organizirani ustrezni preizkusi znanja ter izdelana ustrezna poročila o doseženih rezultatih.

Tekoče so se pripravljala navodila za varno delo, kar je v bistvu predstavljalo stalno nalogo v službi varstva pri delu.

V letu 1989 je služba varstva pri delu pripravila 12 pismenih dogovorov o varnostnih ukrepih na skupnem delovišču, kjer so v naši DO opravljali dela tuji izvajalci del. Na vseh navedenih deloviščih so se opravljali občasni pregledi in izvajali ukrepi v primeru neupoštevanja varnostnih in požarnovarnostnih predpisov. Največ problemov se je pojavljalo pri sanaciji stropne konstrukcije v lužilnici, kjer je prišlo tudi do dveh lažjih poškodb zaradi neupoštevanja varnostnih ukrepov s strani izvajalca del.

Sama sanacija stropne konstrukcije pa se sicer predstavljala veliko nevarnost, saj je delo potekalo med redno proizvodnjo v lužilnici in v neugodnih vremenskih razmerah.

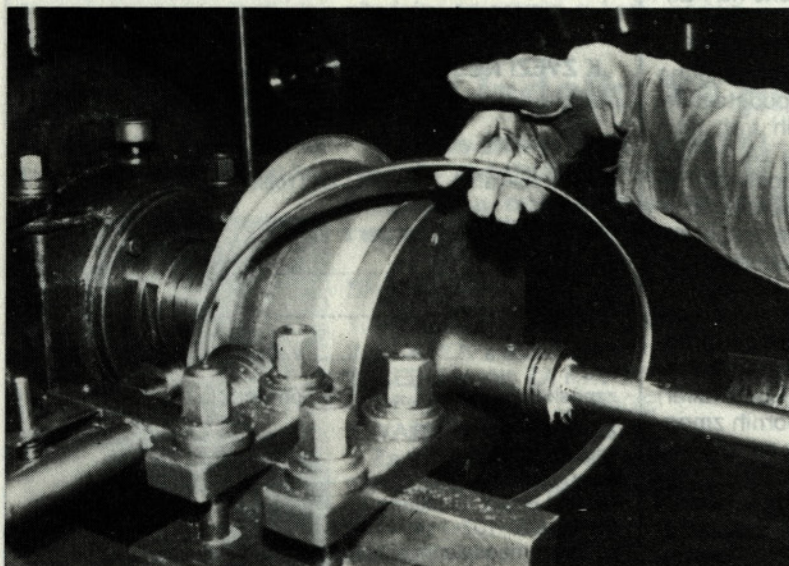
V skladu s 34. členom ZVD je služba varstva pri delu pristojnim inšpekcijskim organom prijavila skupno 12 delovišč, na katerih so delavci naših TOZD opravljali delo v tujih delovnih organizacijah.

Vse kaže, da vsa delovišča niso bila prijavljena, kar pomeni omalovaževanje zahtev varstva pri delu pri pristojnih službah, katere so dolžne pravočasno obvestiti službo varstva pri delu o vsakem pričetku del.

Tekoče so se izvajali tehnični pregledi novonabavljenih in generalno popravljenih delovnih sredstev.

Izdelani so bili zapisniki o ugotovljenih pomanjkljivostih, sama odprava pomanjkljivosti pa se je v večini primerov zavlekla, vsled česar se je kasnilo tudi pri izdaji internih obratovalnih dovoljenj.

V precejšnji meri pa so nastopale težave pri pregledih delovnih sredstev (stroji in naprave, viličarji ter dvigala), kateri so v mnogih primerih izpadli zaradi kadrovskih težav. Zaradi opuščanih rednih pregledov pa se mnoge napake na delovnih sredstvih niso sproti odpravljale, kar je predstavljalo potencialne nevarnosti za nesreče.

Prva težja nesreča v lanskem letu se je zgodila 15. marca ob 16.45 v obratu kovinske predelave TOZD Posoda. Pri rezanju in posnemanju ostrine robov vsadnega umivalnika na oblikovalnem stroju se je poškodoval delavec S. I. Posledica poškodbe je bil močan vrez na drugem in tretjem prstu desne roke.

V skladu z občinskim odlokom in z upoštevanjem splošnih sanitarnih predpisov so se v podjetju redno izvajale deratizacija, dezinsekcije in dezinfekcije, tako delovnih kot tudi garderobnih in drugih sanitarnih prostorov.

VZROKI POŠKODB PRI DELU	ŠTEVILO PRIMEROV	
	1988	1989
Poškodba izven dela	24	25
Stroji in naprave s hibami	2	—
Motnje v normalnem teh. postopku	5	3
Ročno orodje in orodje na meh. pogon	1	2
Električne naprave	1	1
Nepravilno urejeni del. prostori	4	2
Nepravilna in nezadostna razsvetljava	—	—
Natrpna delovišča	4	3
Transportne poti	7	4
Pomanjkanje varnostnih naprav	5	12
Nepravilna uporaba oseb. zaščit. sredstev	7	5
Višje sile (elementarne sile)	—	1
Ni faktorja v del. okolju	5	1
Nesmotern in nevaren način dela	96	93
Slaba organizacija dela	7	8
Pomanjkanje splošne kontrole	—	—
Pomanjkanje ustrezn. poklic. šol. izobrazbe	—	—
Pomanjkanje poklicnih izkušenj	—	4
Kršitev varnostnih predpisov	19	5
Psihične lastnosti in pomanjkljivosti	—	—
Zdravstvene motnje delavcev	—	1
Kršitev varn. predp. zaradi naglice pri delu	—	1
Skupaj	187	171

Tabela prikazuje poškodbe pri delu po vzrokih v primerjavi z letom 1988.

V tabeli so zajete poškodbe vseh TOZD in DSSS.

NAČIN POŠKODBE:	POŠKODBE V LETU	
	1988	1989
Vrez	57	45
Udarec	52	46
Stisnina	24	27
Opekline	12	12
Vbod	11	5
Tujek v oko	14	17
Zlom	—	2
Zvin	16	10
Odrgnina	—	6
Raztrganina	—	—
Zastrupitev s hrano	—	—
Izguba vida (eno oko)	—	—
Nategnina	—	1
Izpah	1	—
Zastrupitev	—	—
Skupaj:	187	171

Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu sodelovala z referentom za obratovalna dovoljenja in ustreznimi zunanjimi inštitucijami tako, da so se pravočasno izvajali periodični pregledi delovnih sredstev ter, da so se pridobila obratovalna dovoljenja (certifikati).

Meritve ekoloških faktorjev so se v preteklem letu izvajale na posameznih mestih, kjer je prišlo do bistvenih odstopanj oziroma spremenjenih tehnoloških postopkov. Kompletna meritve so bile izvedene le v novem objektu (Butiq).

V službi varstva pri delu se je v preteklem letu naročala in potrjevala ter vodila evidenca in izdaja vseh osebnih varovalnih sredstev v podjetju, kar predstavlja sicer veliko obremenitev kadrovske okleščene službe, zato je to nalogo v bodoče nujno potrebno prenesti v novo organizirane programe.

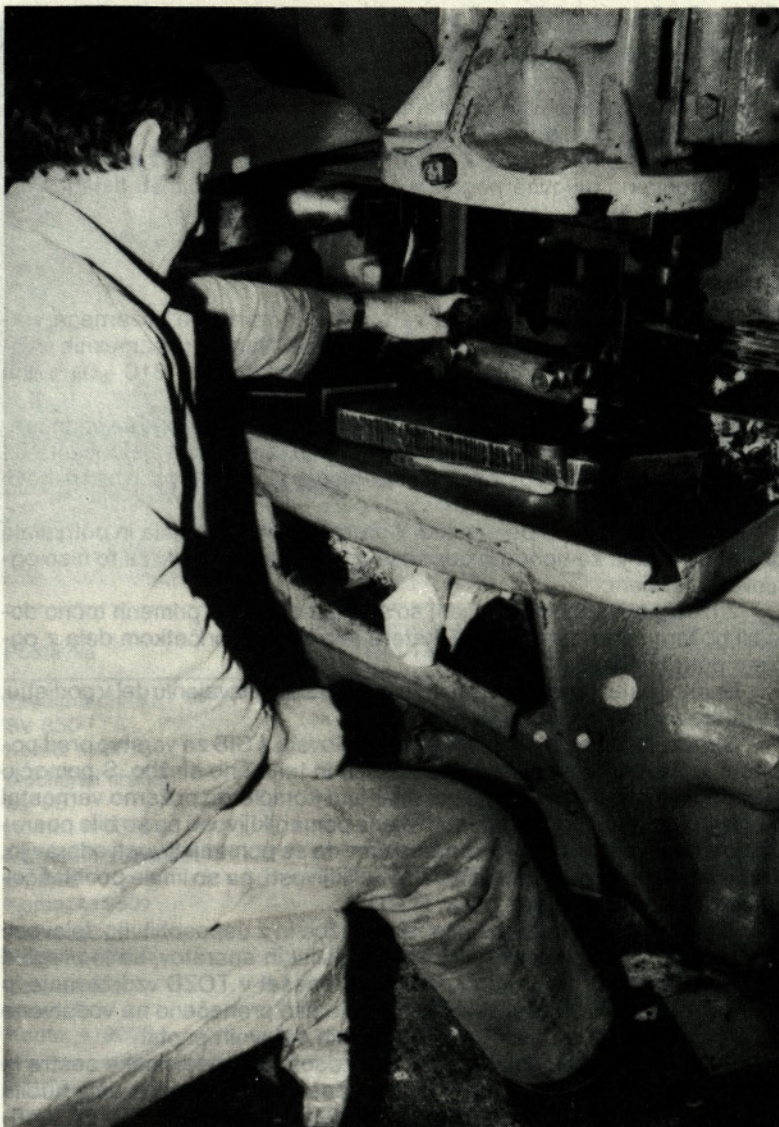
Med tekoče naloge v službi varstva pri delu je potrebno šteti tudi kontrolo nad kvaliteto osebnih varovalnih sredstev ter izvajanje reklamacij v primeru neustrezne kvalitete.

Poleg že navedenih pa je služba varstva pri delu opravljala tudi številne druge delovne naloge, ki so se tekoče pojavljale med letom in jih je bilo potrebno sprotno reševati.

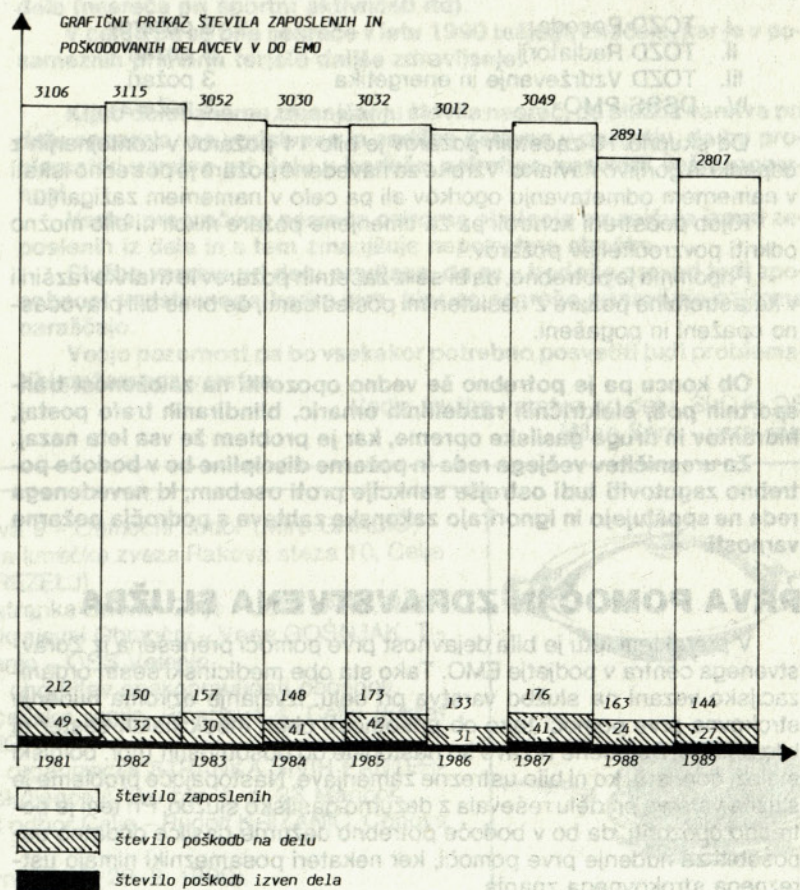
Med hujše odprte probleme, ki se ponavljajo že dalj časa in ogrožajo zaposlene je potrebno šteti zlasti:

– Problem ureditve lokalnega odsesavanja v lužilnici pocinkovalnice (Ureditve odsesavanja ob kadeh) ter reševanje ogrevanja.

– Zaprašnost in drugi zdravju škodljivi vplivi v mešalnici in topilnici frit. (Avtomatsko doziranje).

Do težke nesreče je prišlo 25. maja 1989 ob 11. uri v TOZD Radiatorji, ko si je delavec S. J. na stiskalnici med čiščenjem orodja težje poškodoval tretji prst leve roke, zaradi česar je kasneje prišlo do amputacije 2. člena. Vzrok za nesrečo je bil v nepravilnem načinu vklapljanja stiskalnice in pomanjkanju delovnih izkušenj.

Stanje in problemi varstva pri delu in požarne-ga varstva v EMO Celje

– Problem odsesavanja oziroma brizganja emajla pri brizgalnih kabinah pri peči za žganje kopalnih kadi. (Uporaba robotov).
– Reševanje tudi številnih drugih problemov, ki vplivajo na varnost pri delu oziroma na delovne pogoje v posameznih delovnih sredinah.

STANJE IN PROBLEMI VARSTVA PRED POŽARI

Z reorganizacijo požarnega varstva se je izvajanje požarnega varstva teoretično preneslo na različne izvajalce. Naloge posameznih izvajalcev so precizno določene v internem standardu PP – 810 – 01 z dne 21. 10. 1988.

Kljub navedeni razdelitvi nalog pa so se številne naloge še vedno reševale v službi varstva pri delu, saj so se posamezni izvajalci često izmaknili in v standardu določene naloge niso realizirali ali pa je bilo njihovo izvajanje nedosledno.

Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu izdajala in potrjevala pisna dovoljenja za uporabo odprtega ognja v prostorih, ki za to niso ognevno urejeni.

Z izdajo navedenih dovoljenj so se v posameznih primerih točno določili požarno varnostni ukrepi, katere je bilo pred pričetkom dela z oganjem potrebno izvesti.

Enako je služba varstva pri delu postopala pri izvajanju del v podjetju, ko je šlo za tuje izvajalce del.

Služba varstva pri delu je redno sodelovala s SIS za varstvo pred požarom in Zavodom za požarno reševalno in tehnično službo. S pomočjo navedenih institucij pa je bil opravljen tudi kompleten požarno varnostni pregled celotnega podjetja. Ugotovljene pomanjkljivosti pa so bile posredovane odgovornim osebam z namenom, da se pomanjkljivosti odpravijo. Kontrola nad odpravo navedenih pomanjkljivosti, pa so imele pooblaščenec osebe za požarno varnost v TOZD.

Z zmanjšanjem dejavnosti gasilske službe in z usposobitvijo delavcev vzdrževanja za strokovno servisiranje gasilskih aparatov, se je pregled gasilskih aparatov za celotno podjetje prenesel v TOZD vzdrževanje in energetika. Izvajanje gasilske straže pa je bilo prenešeno na vodstvene delavce – izprašane gasilce v posameznih delovnih enotah.

Dežurna gasilska služba je v času odsotnosti medicinske sestre in v vseh dela prostih dneh ter v nočnem času poleg svojega dela nudila prvo pomoč poškodovanim ali obolelim delavcem. Skupno so bili v pripravljenosti oziroma so nudili prvo pomoč v letu 1989 4568 ur.

V letu 1989 večjih požarov v delovni organizaciji ni bilo.

Skupno pa je bilo registriranih 16 začetnih požarov, ki pa niso povzročili večje škode, ker so bili pravočasno lokalizirani.

V posameznih TOZD je bilo v letu 1989 naslednje število začetnih požarov:

I. TOZD Posoda	8 požarov
II. TOZD Radiatorji	3 požari
III. TOZD Vzdrževanje in energetika	3 požari
IV. DSSS PMO	2 požara

Od skupno 16 začetnih požarov je bilo 11 požarov v kontejnerjih z odpadki in gorljivo navlakom. Vzroke za navedene požare je potrebno iskati v namernem odmetavanju ogorkov ali pa celo v namernem zažiganju.

Kljub poostreni kontroli pa za omenjene požare nikoli ni bilo možno odkriti povzročiteljev požarov.

Pripomniti je potrebno, da bi se iz začetnih požarov le ti lahko razširili v katastrofalne požare z neslutnimi posledicami, če bi ne bili pravočasno opaženi in pogašeni.

Ob koncu pa je potrebno še vedno opozoriti na založenost transportnih poti, električnih razdelilnih omaric, blindiranih trafo postaj, hidrantov in druge gasilske opreme, kar je problem že vsa leta nazaj.

Za uresničitev večjega reda in požarne discipline bo v bodoče potrebno zagotoviti tudi ostrejša sankcije proti osebam, ki navedenega reda ne spoštujejo in ignorirajo zakonske zahteve s področja požarne varnosti.

PRVA POMOČ IN ZDRAVSTVENA SLUŽBA

V preteklem letu je bila dejavnost prve pomoči prenešana iz Zdravstvenega centra v podjetje EMO. Tako sta obe medicinski sestri organizacijsko vezani na službo varstva pri delu. Izvajanje oziroma nudenje strokovne prve pomoči tako ob prisotnosti obeh medicinskih sester ni bilo sporno. Določene težave so nastopale ob odsotnostih (npr. bolniški stalež, dopusti), ko ni bilo ustrezne zamenjave. Nastopajoče probleme je služba varstva pri delu reševala z dežurno gasilsko službo. Pri tem je potrebno opozoriti, da bo v bodoče potrebno dežurne gasilce dodatno usposobiti za nudenje prve pomoči, ker nekateri posamezniki nimajo ustreznega strokovnega znanja.

Določene težave nastopajo tudi v zvezi s prevozi poškodovanih delavcev v zdravstveno ustanovo. Problemi so se improvizirano reševali s prevozi, kateri so se v posameznih primerih izvedli z vozilom, ki je bil trenutno na razpolago v podjetju, voznika pa se je iskalo med delavci dežurne službe ali neposrednimi vodji poškodovanega delavca. Iz opisanega sledi, da prevoz poškodovanih ali na hitro obolelih delavcev, kljub večkratnim opozorilom v podjetju ni zadovoljivo rešen.

Služba varstva pri delu je sicer tudi v preteklosti zadovoljivo sodelovala z zdravstveno službo oziroma obratno ambulantno EMO, vendar bi bilo v bodoče potrebno organizirati več obiskov strokovnih delavcev obratne ambulante v delovnih prostorih podjetja EMO, kjer bi se lahko nastali problemi učinkoviteje reševali.

Tabela prikazuje poškodbe po načinu za leto 1989 v primerjavi z letom 1988.

V tabeli so zajete poškodbe vseh TOZD in DSSS.

MESEC	SMRTNE 1988–1989		TEŽKE 1988–1989		LAHKE 1988–1989		IZVEN DELA 1988–1989		SKUPAJ 1988–1989	
Januar	–	–	–	–	14	9	1	6	15	15
Februar	–	–	–	–	15	17	2	1	17	18
Marec	–	–	–	1	12	10	2	3	14	14
April	–	–	–	–	13	11	6	1	19	12
Maj	–	–	–	1	14	16	–	1	14	18
Junij	–	–	1	–	8	11	3	1	12	12
Julij	–	–	–	–	6	10	–	3	6	13
Avgust	–	–	–	–	23	11	3	1	26	12
September	–	–	–	–	16	14	1	2	17	16
Oktober	–	–	–	–	14	14	1	4	15	18
November	–	–	–	–	15	9	–	2	15	11
December	–	–	–	–	12	11	5	1	17	12
Skupaj	–	–	1	2	162	143	24	26	187	171

Tabela prikazuje poškodbe ločeno po mesecih v primerjavi z letom 1988. V tabeli so zajete poškodbe vseh TOZD in DSSS.

PREDVIDENE NALOGE NA PODROČJU VARSTVA PRI DELU IN POŽARNEGA VARSTVA V LETU 1990

Služba varstva pri delu bo tudi v letu 1990 skrbela za stalno uveljavljanje varstvenih in požarnovarnostnih ukrepov in predpisov v vseh področjih in programih. Dokončno bo potrebno izdelati ter uskladiti interne akte iz varstva pri delu in požarnega varstva z novimi predpisi in novo organizacijo podjetja.

Nadaljevati bo potrebno z varnostno in požarnovarnostno vzgojo zaposlenih delavcev na vseh nivojih.

Ponovno bo potrebno izvesti izobraževanje požarnih trojk.

Nadaljevati bo potrebno tudi s periodičnimi zdravniškimi pregledi.

Organizirati bo potrebno usposabljanje zaposlenih iz prve pomoči (v skladu s pravilnikom o opremi in postopku za prvo pomoč in o organiziranju reševalne službe za primer nesreče pri delu (Ur. list SFRJ št. 21/71), ki je v prejšnjem letu izpadlo.

Glede na ponovno krčenje kadrovske zasedbe v SVD v letu 1990, bo potrebno določene naloge iz službe varstva pri delu prenesti na novo organizirane pooblaščenec delavce iz varstva pri delu v programih.

Služba varstva pri delu bo tudi v bodoče izvajala številne druge naloge in opravila, ki se bodo pojavile med letom.

Ostali podatki o stanju nesreč v letu 1989

V letu 1989 je bilo skupno 171 ponesrečenih delavcev ali 6,09 % od skupnega števila zaposlenih (2807).

V letu 1988 je bilo skupno 187 ponesrečenih delavcev ali 6,47 % od skupnega števila zaposlenih (2891).

Na eno nesrečo je v letu 1989 odpadlo povprečno 19,41 izgubljenih dni.

V letu 1988 pa je odpadlo na eno nesrečo povprečno 15,92 izgubljenih dni.

Iz prikazanega sledi, da so bile nesreče v letu 1989 težjega značaja kot v preteklem letu.

Glede na vrsto nesreč je bilo v delovni organizaciji v primerjavi z letom 1988 naslednje stanje:

Stanje nesreč v letu:	
1988	1989
1 težka nesreča	2 težki nesreči
162 lahkkih nesreč	143 lahkkih nesreč
24 nesreč izven dela	26 nesreč izven dela

Od skupnega števila zaposlenih moških (1712) se je v letu 1989 poškodovalo 145 delavcev ali 8,47 %. (V letu 1988 pa se je poškodovalo 153 delavcev).

Od skupnega števila zaposlenih žensk (1095) pa se je v letu 1989 poškodovalo 26 delavk ali 2,37 %. (V letu 1988 pa 34 od skupnega števila zaposlenih žensk).

Tudi v preteklem letu je procent poškodovanih moških bistveno večji od procenta poškodovanih žensk. Podatek se utemeljuje s tem, da so delavci zaposleni na fizično težjih in nevarnejših delih kot ženske.

Največ nesreč se je v preteklem letu pripetilo v ponedeljkih in sicer 41, sledi pa četrtek s 37 poškodovanimi delavci.

Podatki o številu ponesrečenih glede na čas zaposlitve v podjetju EMO v primerjavi z letom 1988 kažejo naslednje stanje:

Čas zaposlitve	Število ponesrečenih oseb	
	1988	1989
do 1 leta	23	23
od 1 do 4 leta	69	51
od 5 do 9 leta	20	29
od 10 do 19 let	38	34
od 20 do 29 let	16	13
od 30 do 34 let	3	8
od 35 do 39 let	4	1
nesreče izven dela	14	12
Skupaj	187	171

Število nesreč pri novo zaposlenih delavcih se v primerjavi z letom 1988 ni spremenilo, še vedno pa podatki kažejo, da je teh poškodb glede na število novozaposlenih delavcev previsoko. Zato bo problemu uvažanje delavcev v delo posvetiti večjo pozornost.

Glede na kvalifikacijsko strukturo pa je stanje ponesrečenih v primerjavi z letom 1988 prikazano v naslednji tabeli:

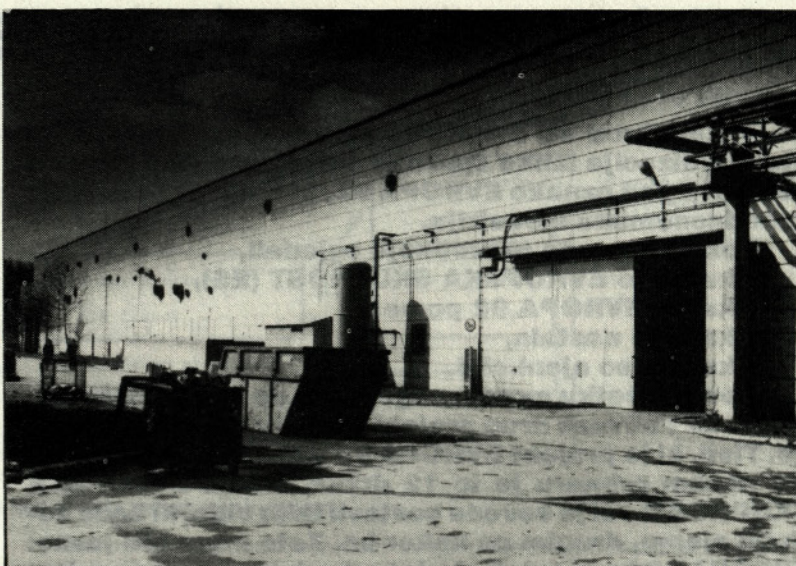
Stopnja izobrazbe	Štev. zaposlenih v letu		Štev. in % ponesrečenih oseb v letu			
	1988	1989	1988	1989	1988	1989
Brez izobrazbe						
in nepopolna osnovna šola	1134	1044	55	4,8 %	38	3,6 %
Osnovna šola	639	622	77	12,05 %	74	11,9 %
Šola za K-delavce	523	533	42	8,03 %	40	7,5 %
Šola za VK-delavce	52	49	3	5,7 %	5	19,2 %
Srednja šola	371	391	10	2,69 %	13	3,3 %
Višja šola	101	98	-	-	1	1,02 %
Visoka šola, mag.	71	70	-	-	-	-
Skupaj	2891	2807	187	6,46 %	171	5,9 %

Stanje ponesrečenih delavcev na delu po posameznih izmenah v primerjavi z letom 1988 prikazuje naslednja tabela:

Izmena	Število nesreč v eni izmeni	
	1988	1989
I. izmena	130	115
II. izmena	50	50
III. izmena	7	6
Skupaj	187	171

Iz tabele je razvidno, da se stanje nesreč po izmenah v primerjavi z letom 1988 ni bistveno spremenilo.

Finančni podatki o porabljenih sredstvih za osebno varstvo pri delu in ostalih stroških v letu 1989 in plan stroškov za leto 1990:

Postavka	Porabljena sredstva v letu 1989 v din	Planirana sredstva za leto 1990 v din
Zaščitna obleka SV 830	344.751,50 din	2.460.408,00 din
Konto: 419503		
Močnejša hrana SV 087	14.931,70 din	116.040,00 din
Konto: 419505		
Material za zaščito SV 088	59.872,50 din	121.704,00 din
Konto: 419501		
Požarna varnost		
Konto: 419909	57.347,50 din	377.371,00 din
Zdravstvena preventiva	72.353,50 din	871.700,00 din
Konto: 419506		
Skupaj	549.256,70 din	3.947.223,00 din

Tabela prikazuje gibanje stroškov oziroma porabljenih sredstev v letu 1989 in plan stroškov za leto 1990.

Število izgubljenih dni zaradi odsotnosti iz dela zaradi nesreč se je v primerjavi z letom 1988 povečalo od 2977 izgubljenih dni na 3319,5 dni (za 342,5 dni).

K navedenemu stanju so mnogo prispevale tudi poškodbe izven dela (nesreča pri športni aktivnosti itd).

V celoti pa so bile nesreče v letu 1990 težjega značaja, kar je v posameznih primerih terjalo daljše zdravljenje.

Kljub določenemu zmanjšanju števila nesreč, pa služba varstva pri delu opozarja vse vodstvene in vodilne delavce v podjetju, da bo problematiki varstva pri delu v bodoče potrebno posvetiti večjo pozornost.

Vsaka preprečena nesreča oziroma obolenje zmanjšuje izpad zaposlenih iz dela in s tem zmanjšuje nepotrebne stroške.

Služba varstva pri delu predlaga, da se v bodoče preveri tudi sposobnost vodstvenega kadra tam, kjer se nesreče ponavljajo oziroma naraščajo.

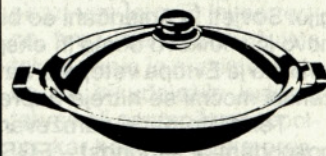
Večjo pozornost pa bo vsekakor potrebno posvetiti tudi problematiki požarnega varstva.

Vodja službe varstva pri delu, SLO in DS
Milan Šorn – varn. ing.

STRANKE IN ZVEZE V OBČINI CELJE

1. Socialistična zveza – SZDL, Gledališka 2, Celje
2. ZKS – Stranka demokratične prenoje, Gledališka 2, Celje
3. ZSMS – Liberalna stranka, Gledališka 2, Celje
4. Slovenski krščanski demokrati, Trubarjeva 55 a (Janez LAMPRET), Celje
5. Socialdemokratska zveza Slovenije, Titov trg 3, Celje
 - Območni odbor Celje (Silvester DREVENŠEK)
 - Krajevni odbor Celje (Anton ROJEC)
6. Slovenska demokratska zveza Celje

- Prešernova 9 – Območni odbor (Miro GRADIČ)
7. Slovenska kmečka zveza Rakova steza 10, Celje (Miran PREZELJ)
 8. Zeleni – stranka zelenih Celje – Jože JARH, Nušičeva 3 – krajevni Območni – Vane GOŠNJAK, Titovo Velenje – OSS Velenje
 9. Zveza za ohranitev enakopravnosti občanov Sekcija celjske regije, Ribarjeva 4, Celje (Fikret IMAMOVIC)
 10. Politična organizacija STRANKA SIVIH PANTERJEV (upokojeincev) Maribor, p. p. 23 Maribor Območni odbor Celje – Rudolf KRIŽANIC, Čopova 7, Celje (ustanovni zbor – 28. 2. 1990)

Evropska skupnost in Evropa 92

V Emajlircu št. 5-6/1990 smo iz članka **Evropska standardizacija lahko spoznali delček problematike, ki se skriva pod oznako EVROPA 92, in kako se je je lotila zahodnonemška industrija.**

- Tokrat si bomo podrobneje ogledali,**
 – kaj je to **EVROPSKA SKUPNOST (ES)**,
 – kaj ta **EVROPA 92** pomeni,
 – kako je nastala,
 – kakšni so njeni cilji.

Že na začetku moramo ugotoviti, da ima projekt EVROPA 92 kot vsak drug projekt svoje vzroke in svoje cilje. Tisti, ki je projekt EVROPA 92 načrtoval in ga izvaja – v našem primeru je to 12 držav, članic EVROPSKE SKUPNOSTI – si je seveda postavil take cilje, ki bodo koristili njemu, drugim pa kakor bo. Zato mora biti jasno: EVROPA 92 bo, v celoti gledano, koristila predvsem članicam Evropske skupnosti. Če drugim državam ne bo koristila, jim bo škodovala, gledano zopet v celoti. Na trilih nogah so torej občasne ocene v časopisju, da bodo tudi druge države, predvsem nerazvite, imele od EVROPE 92 koristi.

Nastajanje Evropske skupnosti

Projekt EVROPA 92 se je začel oblikovati v času najhujše hladne vojne, takrat seveda še ne pod tem imenom.

– Leta 1951 so najrazvitejše zahodnoevropske države ustanovile Evropsko skupnost za premog in jeklo – ESPJ.

Cilj te organizacije je bil, da pospešuje, usklajuje in usmerja proizvodnjo in prodajo premoga in jekla, zlasti še z ozirom na trenutno premagani tretji rajh in na odnose med takrat hudo nasprotnima si političnima taborama.

– Leta 1957 pa sta v okviru istih zahodnoevropskih držav pričeli z delovanjem kar dve skupnosti:

- Evropska skupnost za atomsko energijo – EVROATOM in
- Evropska gospodarska skupnost – EGS.

Njeni cilji so bili podobni kot pri prvo nastali, seveda upošteva njuni področji delovanja in novi položaj v Evropi.

Med vsemi tremi skupnostmi je vendarle najpomembnejša Evropska gospodarska skupnost, ki je nastala na osnovi tako imenovane Rimske pogodbe (Treaty of Rome). Njeni cilji so bili namreč usmerjeni v oblikovanje skupnega gospodarskega področja s povezavo ločenih in razdeljenih tržišč držav članic v en sam skupni trg.

Skupnosti so se z leti krepile, njihov pomen je rasel, zlasti še EGS, prišlo je do prepletanj, združevanj in postopoma do združitve prej naštetih treh skupnosti v novo – EVROPSKO SKUPNOST – ES, kakor jo v zadnjih letih najbolj poznamo. (Tu je treba povedati, da se pogosto pojavlja tudi množinska oblika te združbe, torej – Evropske skupnosti, tudi njihovo uradno glasililo »Official Journal of the European Communities« že v naslovu pove, da je to uradni list (treh) evropskih skupnosti).

Cilji Evropske skupnosti

Kaj želijo članice Evropske skupnosti pravzaprav doseči?

Začelo se je v času hladne vojne in veliko sil je bilo takrat usmerjenih v obnovo po vojni porušene Evrope in v krepitev temeljnih panog gospodarstva – premogovništva in železarstva. Oboje je bilo nujno za krepitev vojaške moči in razvoj drugih panog. Povsem razumljivo je, da so se politični somišljeniki Zahodne Evrope združili tudi na gospodarskem področju in l. 1951 kot prvo tudi formalno preoblikovali prejšnje dogovarjanje v Evropsko skupnost za premog in jeklo.

Prav podobno je bilo tudi z Evropsko skupnostjo za atomsko energijo. Sovjeti in Američani so bili pred Evropo. Imeli so že vsak svojo uranovo in vodikovo bomo in eksperimentirali so z jedrskimi elektrocentralami, ko je Evropa vstopala v atomski vek. Treba je bilo pohiteti in z združenimi močmi se hitreje napreduje. Zato EVROATOM.

Temeljito pa je združevanje v Zahodni Evropi prekinila Evropska gospodarska skupnost – EGS. To se sicer ni zgodilo takoj prva leta po njeni ustanovitvi, ko so takratne ustanoviteljice še precej tipale za najprimernejšo obliko, ki bi bila dala močno zahodnoevropsko gospodarsko združbo. Ta bi morala biti kos vzhodnoevropskemu socialističnemu taboru, a kot se je pokazalo, tudi uspešen konkurent ameriškemu in v sedemdesetih letih hitro napredujočemu japonskemu gospodarstvu.

Usklajeno (zahodno)evropsko skupno gospodarstvo je dobilo sčasoma sotekača – (zahodno)evropski skupni trg; nekateri mu danes pravijo tudi notranji ali celo enotni trg, ki bo deloval predvsem na vsesplošni uporabi enotnih standardov.

Temeljila pa je ta usmeritev na naslednjem:

– Izrabit je treba naravno željo ljudi po boljšem življenju v najširšem smislu, njihovo inovativnost in podjetnost. Omogočiti je treba vsesplošno gospodarsko tekmovanje na področju vseh držav članic ES in sicer pod enakimi pogoji.

– Zmanjšati je treba stroške.

Takšno razmišljanje se je izoblikovalo v pogosto navajano geslo in cilj Evropske skupnosti, namreč omogočiti iz države v državo PROST PRETOK BLAGA, STORITEV, OSEB IN KAPITALA, kot da bi bila Evropska skupnost v tem – gospodarskem! – pogledu ena sama država.

To naj bi bilo doseženo z »... odpravo carin, količinskih omejitev ter ukrepov z enakimi učinki pri uvozu in izvozu blaga med državami članicami, z uporabo skupne carinske tarife ter skupno trgovinsko politiko do tretjih držav, z odpravo vseh ovir prostemu gibanju oseb, storitev in kapitala, z oblikovanjem skupne kmetijske in transportne politike, z oblikovanjem sistema konkurenčne zaščite in drugimi ukrepi...« (1).

Treba je poudariti, da bodo praviloma imele vse države, članice Evropske skupnosti, enake pogoje v medsebojnih gospodarskih odnosih in da bodo tudi proti tretjim državam izven skupnosti vse države nastopale enako.

Ker pa smo ljudje pač ljudje in države tvorijo tudi samo ljudje, so vse države – ene več, druge manj – kršile dogovore in ravnale sebi v prid. Pri tožbe in spori so se vrstili, evropski skupni trg ni zaživel v načrtovanem smislu.

Bela knjiga

Evropska skupnost je ukrepala in l. 1985 izdala Belo knjigo. V njej je podan program uresničitve skupnega trga z roki za izvedbo vseh nalog, ki bi naj bile realizirane do 31. 12. 1992. Zato tudi cilj EVROPA 92.

Čeprav se tu in tam v članicah Skupnosti pojavlja dvom, da bo zastavljeni cilj do omenjenega datuma dosežen, se bo to vendarle prej ali slej zgodilo. In ko bodo vse naloge iz Bele knjige – blizu 300 jih je – odkljukane kot gotove, se bo po pričakovanjih gospodarstvo »enotne« Evrope spremenilo v malem in v velikem. Cilj bo dosežen: večja izbira in kakovost ter nižje cene izdelkov in storitev, večji standard in konkurenčnost, močnejše gospodarstvo, novo investiranje, nova delovna mesta, hitrejši razvoj. Vse to poenotenje gospodarstva in trga Evropske skupnosti teče že nekaj desetletij, zelo intenzivno pa zadnjih 5 let, to je po izdaji Bele knjige. Enotna Evropa že nastaja in ne bo zaživila v hipu, šele na novega leta 1993.

Projekt je brez dvoma zelo kompleksen in daljnosežen. Nekaterih stvari si kar ni mogoče predstavljati, da bi tako idealno funkcionirale, čeprav zagotavljajo, da temelji vse na številkah in analizah. Pravijo, da bodo npr. države ES letno prihranile 20 milijard ecujev (= 40 milijard DEM), ker bo sektor javnih del v Skupnosti (telekomunikacije, energija, transport in vodno gospodarstvo) od začetka l. 1993 odprti konkurentom iz vseh držav članic. 200 milijard DEM bodo predvidoma prihranile države ES, ko bodo odpravljene tehnične ovire v trgovanju (različni tehnični standardi in predpisi v različnih državah, večkratno atestiranje ipd.). To in še vrsto drugih prihrankov pomeni ogromno denarja, ki lahko pripomože k zastavljenim ciljem.

Ureditev Evropske skupnosti

Doslej je k Skupnosti – točneje k EGS – pristopilo v različnih letih 12 držav:

1957

Belgija, Nizozemska, Luxemburg, Italija, ZR Nemčija in Francija

1973

Danska, Irska in Velika Britanija

1981

Grčija

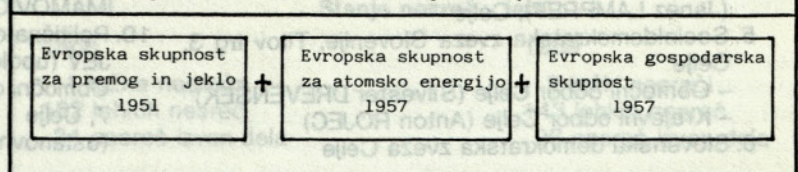
1986

Španija, Portugalska

Te države pravijo, da naslednjih 5–10 let ne bodo nobene nove države sprejele medse. Že vedo, zakaj!

V njih živi okrog 320 milijonov ljudi, ki predstavljajo ogromno tržišče in tudi veliko gospodarsko moč z bruto produktom 6,6 bilijona DEM.

Po času nastanka in področju gospodarstva lahko Skupnost predstavimo takole:

Evropska skupnost združuje svoje članice v edinstveno tvorbo, katere pravni red je podoben pravnim redom držav članic. Ustanovitvene pogodbe in statut (= ustava!) Evropske skupnosti dajejo le-tej mnoga pooblastila, ki marsikdaj pretehtajo posamično državno zakonodajo. Tako se s pravnim sistemom Evropske skupnosti vpliva na gospodarske sisteme držav članic v smer graditve enotnega trga.

Organi skupnosti

Kot že prej omenjeno, se povezujejo vse tri skupnosti (ESPJ, EVROATOM, EGS) v Evropsko skupnost in imajo tudi skupne organe:

- Evropski parlament
- Svet (ministrov) Evropske skupnosti
- Komisija Evropske skupnosti in
- Sodišče Evropske skupnosti.

Evropski parlament je s 518-imi poslanci sicer najširši predstavnik ljudstev vseh dvanajstih držav, ne pa tudi najmočnejši. Pri sprejemanju evropske zakonodaje ima le omejena pooblastila. Najvplivnejši je na področju proračunske politike, sodeluje tudi pri pripravi predpisov, ki jih sprejema Svet Evropske skupnosti. Sedež Evropskega parlamenta je v Strasbourgu v Franciji, njegova posebnost pa je ta, da v njem poslanci niso razporejeni po državah, ampak po političnih strankah.

Svet (ministrov) Evropske skupnosti ima 12 članov. V njem so praviloma ministri vlad za tisto področje, o katerem Svet konkretno odloča. Sestav se s seje do seje močno spreminja, najčesteje pa so člani Sveta zunanji ministri ali pa ministri za evropske zadeve. Svet je najmočnejše zakonodajno telo Evropske skupnosti, ki odloča vedno bolj tudi o političnih vprašanjih. V njem pride najbolj do izraza raznovrstnost želja v državah, članicah Skupnosti, ki jih Svet – tudi ob upoštevanju ciljev Skupnosti – z glasovanjem spreminja v odloke.

(Tukaj naj opozorim na občasne napačne zamenjave Sveta Evropske skupnosti z Evropskim svetom ali Svetom Evrope. V literaturi se pojavljata obe sestavljenki, nima pa ta organizacija s 23-imi najbolj razvitimi državami Zahodne Evrope nič skupnega s Svetom Evropske skupnosti ali Svetom ministrov.)

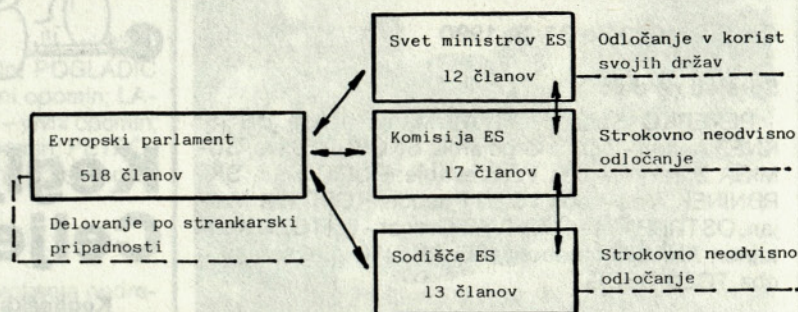
Komisija Evropske skupnosti je neodvisni strokovni organ, ki ga sestavlja 17 članov – po 2 člana iz petih velikih držav in po en član iz sedmih malih držav. Člani komisije so neodvisni od napotkov držav, iz katerih prihajajo, in so protiutež ministrom v Svetu Evropske skupnosti.

Komisija skrbi za skupno politiko, pripravlja osnutke predpisov v okviru začrtanih nalog. Skrbi za izvajanje temeljnih pogodb in pravilno uporabo sprejetih ukrepov. Ima tudi določena izvršna pooblastila, med drugim lahko sproži postopek pred Sodiščem Evropske skupnosti.

Sodišče Evropske skupnosti sestavlja 13 sodnikov – po eden iz vsake države in predsedujoči. Sedež ima v Luxemburgu in je pristojno tolmačiti ustanovitvene pogodbe, statut, izvedbene predpise in reševati

spore, sprožene večinoma zaradi nespoštovanja prepovedi o odpravi količinskih omejitev in drugih ukrepov z enakimi učinki v trgovanju med državami članicami.

V pomoč mu je konec l. 1988 ustanovljeno sodišče prve stopnje z manjšimi pooblastili.

Delovanje organov skupnosti

Evropska skupnost je zaradi svoje pester narodnostne sestave, zemljepisnih razlik, različnih kultur in ne nazadnje tudi gospodarske razvitosti ter političnih razmer zapletena združba.

V vsaki od držav skupnosti velja njena državna zakonodaja, vedno več zadev pa se urejuje v organih Evropske skupnosti. Zakonodaja Skupnosti na nekaterih področjih prevlada med državno zakonodajo, včasih pa jo uporabi za izvršitev svojih ciljev.

Organi Skupnosti sprejemajo obvezne in neobvezne odločitve. Obvezne so:

- uredbе,
- direktive,
- odločbe,
- neobvezne pa
- priporočila in
- mnenja.

Uredbe so sklepi take vrste, ki jih morajo države članice direktno upoštevati, ne da bi bil potreben kakršenkoli državni pravni akt.

Direktive so takšni sklepi, ki zavezujejo glede ciljev, katerih konkretna realizacija pa se uredi z državnim predpisom.

Odločbe se nanašajo na posamezne pravne ali fizične osebe.

Rafko AJDNIK

1. Te navedbe in še nekateri drugi podatki so iz članka mag. Metke Pirc-Dovidija »Z Belo knjigo letu 1992 naproti«, Gospodarski vestnik, 3. 1989, str. 18. ter iz raznih drugih gradiv, pretežno iz Gospodarskega vestnika.

Poslovanje DS

Ker se je na nivoju Podjetja EMO konstituiral centralni DS, vas na kratko seznanjamo z novim načinom poslovanja. Le-to sedaj poteka po določenih sprejetega statuta, v juniju pa bo sprejet tudi interni akt »Poslovnik DS«.

Racionalno delo si bomo zagotovili tako, da bodo seje dvakrat mesečno. Za vsebino sej sva odgovorna direktor podjetja in predsednica DS. Z dnevnim redom posamezne seje boste seznanjeni osem dni vnaprej preko oglašnih desk, svojih delegatov, sindikalnih poverjenikov in vodij programov ter področij. Praviloma bodo delegati (in namestniki, kadar delegati sami ne zmorejo) organizirali sestanke svojih delovnih sredin, na vsakem posamezniku pa ostaja, da se sestankov udeleži ali najavi delegatu in izjasni svoje stališče ali vprašanje.

Odločanje na DS je možno, če je prisotnih 16 članov, sklepi se sprejemajo večinsko glede na vse člane (ne le prisotne). V dveh primerih: Pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo ter odločitvah o delitvi dobička, pa moramo biti dvotretjinska večina glasov.

Poleg sestankov DS se bomo delegati po potrebi dobivali tudi na delovnih sejah, katerih problematika bo samo poslovanje DS.

Najaktualnejše teme zasedanj delavskega sveta v teh mesecih bodo pravilniki (predloge pravilnikov bodo obravnavale komisije imenovane od izvršnega odbora) in pa pritožbe delavcev katere smo dolžni obravnavati neposredno na sejah.

ŠKORNIK LILI
Predsednica DS podjetja

Interno prvenstvo v kegljanju EMO Celje za sezono 1989/90

Kegljaška sekcija RŠD – EMO je, tako kot vsa leta nazaj, v mesecu aprilu organizirala interno prvenstvo v kegljanju.

Ekipnega dela prvenstva se je udeležilo deset ekip s po šestimi tekmovalci. Tekmovanja med posamezniki se je udeležilo skupaj 60 tekmovalcev in tekmovalcev od tega 7 žensk in 53 moških.

V posameznih disciplinah so bili doseženi naslednji rezultati:

Interno prvenstvo v kegljanju – ekipno (6 x 100 lučaje):

1. EMOKONTEJNER – LENTIČ Drago – 1533, 10. 2205 podrtih kegljev, 2. DOBRIŠEK Vasilij – 1499 in DSSS – 2162, 3. VZDRŽE-VANJE I – 1960, 4. VZDRŽE-VANJE II – 1953, 5. KOTLI – 1892, 6. POSODA – 1887, 7. RADIATORJI – 1881, 8. ERC I – 1722, 9. ERC II – 1629, 10. ORODJARNA – 710 podrtih kegljev.

Za zmagovalno ekipo so nastopili: VALENTIČ, POČIVALŠEK, GRAJŽL, ŠORLI, HOJNIK, MISJA.

Posamezno – ženske (2 x 100 lučaje):

1. PINTER Štefka – 636, 2. HLASTEČ Blaženka – 615, 3. POČIVALŠEK Cveta – 608 podrtih kegljev.

Posamezno – moški (2 x 200 lučaje):

1. BRGLEZ Slavko – 1632, 2. ŠROT Ivan – 1629, 3. CESNIK Franc – 1595, 4. KAJTA Tomislav – 1569, 5. ŠORLI Vlado – 1568, 6. GRAJŽL Ivan – 1543, 7. HOJNIK Helmud – 1540, 8. LAPAN Janez – 1535, 9. VA-

Kadrovske vesti

Od 1. 2. 1990 do 31. 3. 1990

Sprejeti na delo:

PEPERKO Saša, HORVAT Marija – obe DSSS; KNEZ Andrej – TOZD Orodjarna; ŠKORNIK Silvo, ŠUMIGA Zdravko – oba Vzdrževanje; DURIČ Emir, SKRBNINEK Aleš – oba TOZD Posoda; KORITNIK Marjan, OSTRUH Peter, HORVAT Gregor – vsi TOZD Kontejner; AHAČIČ Ingeborg, SELAKOVIČ Aleksander – oba TOZD DSSS.

Iz DO so odšli:

ZOREC Mladen – TOZD ERC; KLINC Franc, CVEK Bojan, POTOČNIK Aleksander, ČOKLIČ Gregor, ZORMAN Aleksander – vsi TOZD Vzdrževanje; JAGER Aleksander, KOVAČIČ Jožica, LUZAR Edita, TKAVC Mirela, CENTRIH Hermina, KRAČUN Drago, KORBAR Nenad, BEZENŠEK Branko, APOTEKAR Radivoj, ĐURĐEVIČ Arif – vsi TOZD DSSS; MLINARIČ Marjan, ŠPEGLIČ Drago, POKELŠEK Janez, KOS Jože, PUŠNIK Roman, DOLINŠEK Marko – vsi TOZD Posoda; VUKOMANOVIČ Zoran – TOZD Frite; POPOVIČ Sretko, ŠPLAJT Martin – oba TOZD Kontejner; JAZBEC Vinko – TOZD SIT; TAMINĐIJA Slavko, PETAUER Branko, PILIH Aleksander, MLAKAR Alojz – vsi TOZD Kotli; FELICIJAN Robert, BINCL Dušan, ČOPER Jože, GRUBER Denis, DOKLER Boris – vsi TOZD Orodjarna.

Upokojili so se:

MAHNIČ Karolina (4. 12. 1939–31. 1. 1990), NOVČAN Jožefa (6. 10. 1939–15. 2. 1990), LESKOŠEK Nada (10. 2. 1935–28. 2. 1990), KOSEC Marija (28. 6. 1938–28. 2. 1990), JURAN Marija (10. 1. 1936–14. 3. 1990), GAJSER Ana (11. 3. 1940–19. 3. 1990), GERM Franc (20. 11. 1933–28. 2. 1990) TURNIŠKI Ivan (27. 4. 1931–8. 3. 1990) – vsi TOZD Posoda; DEČMAN Franc (14. 2. 1935–14. 2. 1990), ARHANIČ Stjepan (6. 10. 1932–28. 2. 1990) – oba TOZD Radiatorji; ZUPANC Drago (3. 11. 1931–14. 3. 1990), HOFMAN Zlatko (23. 11. 1934–1. 3. 1990) – oba TOZD Vzdrževanje; ARNŠEK Vinko (29. 6. 1932–15. 3. 1990) – TOZD DSSS

Umrli:

GOLOB Bogomir (7. 7. 1949–26. 2. 1990) – TOZD Radiator.

Premeščeni iz TOZD v TOZD:

OVČAR Marjana iz DSSS, PEČOVNIK Andrej iz DSSS, KLANČNIK Gorazd iz DSSS vsi v TOZD Frite.

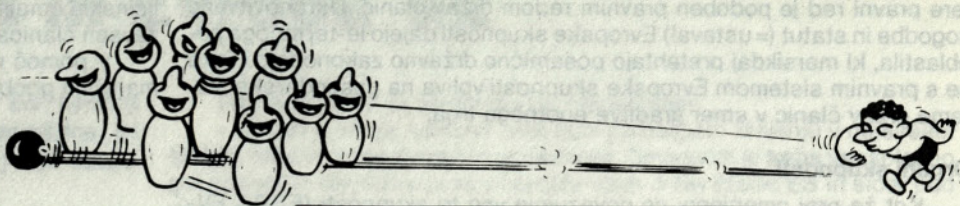
Poročile so se:

REBERNIK Greta – JANČIČ, ŠČULAC Darja – KLEPEC – obe TOZD DSSS; BREZOVEC Zdenka – CERAJ, JAKŠE Terezija – KOŽUH, KNEZ Cvetka – KRANJEC, LETONJA Marija – ZOBEC – vse TOZD Posoda.

Od 1. 4. do 30. 4. 1990

Iz DO so odšli:

PAVLIČ Natalija, VLAJKOVIČ Zorica, ARBANAS Suzana, KRESNIK Maks, VRBEK Marjan, GAJŠEK Srečko, JAGER Andrej, RABUZA Janez, VEHOVAR Milan, STRAŠEK Srečko, GOBEC Igor, MESARIČ Tomaž, AMON Matjaž, PETRE Bojan, VODUŠEK Primož, HUDOURNIK Igor, GRUDNIK Jože, IVKOVIČ Boštjan, ČATER Iztok, RECKO Vili, ELIAŠ Peter, BELTRAM Danijel, KRAMPUŠEK Stanislav, PEVEC Aleksander, LJUBIČ Vili – vsi TOZD Posoda; KRAJŠEK Zdravko – TOZD Kotli; DUKARIČ Dušan, PEČOVNIK Andrej, MESIČEK Robert – vsi TOZD Frite; ZIMŠEK Franc – TOZD ERC; GOLAVŠEK Andrej – TOZD DSSS.

Kegljaška Evropa spoznala Celje in EMO Celje

Kegljaška Evropa, vse sodelujoče reprezentance so bile iz tega dela sveta, je na zadnjem svetovnem kegljaškem prvenstvu v Innsbrucku spoznala tudi Celje, prizorišče prihodnjega svetovnega prvenstva, ki bo meseca maja 1992. leta na terenih Športnega centra Golovec, pod pokroviteljstvom kegljaškega kluba EMO Celje.

V Innsbrucku je celjska ekipa, ki so jo sestavljali nekateri člani organizacijskega odbora bodočega svetovnega prvenstva, namreč predstavila Celje, okolico, vse športne objekte Golovca in delovno organizacijo EMO Celje ter športno življenje v tem delu Slovenije na lep in dokaj uspešen način. Predsednik organizacijskega odbora Lado Gobec je ob tej priložnosti v prisotnosti 18 novinarjev iz sedmih držav odgovarjal na številna vprašanja in že do dobra seznanil vse nastopajoče reprezentance s krajem bodočega svetovnega prvenstva. Celje je namreč najmanjše mesto, v katerem se je odvijajo svetovno člansko prvenstvo.

Po vrnitvi iz Innsbrucka nam je Lado Gobec dejal:

»Naša naloga je bila, da smo vse reprezentance in akreditirane novinarje na svetovnem prvenstvu seznanili s pripravami za prihodnje svetovno prvenstvo. Bili so presenečeni nad dobro izbranim gradivom, čeprav smo Celjani mislili, da bo naša predstavitev bolj skromna. Vsi so zelo zadovoljni, da bi prvenstvo v Celju, ki je postalo v kegljaški Evropi že znano kegljaško središče. Zaradi tega nam marsikatero jugoslovansko kegljaško središče zavida. Prvi korak smo storili. V prihodnjih mesecih pričakujemo tudi prihod marsikaterega sponzorja iz tujine, ki bo hotel sodelovati z nami pri organizaciji. Naš cilj pa je, da še okrepimo delo, pri pripra-

vah svetovnega kegljaškega prvenstva – SKEP 92 – v Celju in privabimo k sodelovanju naše delovne organizacije, zlasti turistične in gostinske ter vse tiste, ki iščejo povezavo z Evropo. Dodam lahko še to, da sta bili celjski tekmovalki Sonja Mikac in Marinka Kardinar med najbolj uspešnimi na zadnjem prvenstvu. Torej uspeh tudi na športni strani.«

Najprej sta kot članici ženske reprezentance osvojili naslov svetovnih prvakinj pred madžarsko in nemško reprezentanco. Mikčeva je dosegla 446, Marika pa 435 podrtih kegljev. V tekmovalju dvojic sta nastopili skupaj in z 914 (Marika 470, Sonja 444) podrtimi keglji osvojili tretje mesto – bron. Sledilo pa je še tekmovalje posameznic. Tu sta bili v boju za medaljo, toda zadnje čiščenje je opravilo svoje. Sonja je za en sam kegelj izgubila bronasto medaljo – bila je peta s 456 podrtimi keglji, Marika pa deveta s 445 keglji.

Letos so uvedli tudi mnogoboj, v katerem je bila Marika za nekaj kegljev nesrečno četrt, medtem ko je Sonja osvojila šesto mesto. Kljub temu pa sta zlata in bronasta medalja nova uspeha celjskega kegljanja.

Na svetovnem prvenstvu obe celjski tekmovalki nista skrivali nejevolje zaradi medalj, izgubljenih zadnji dan tekmovanja. Kljub temu pa sta dejali:

Sonja Mikac: »Prvič sem nastopila na svetovnem pr-

venstvu in sem zato zelo srečna zaradi zlate medalje v reprezentanci in novega in ekipnega svetovnega rekorda. Bron v dvojicah pa je uspeh, ki samo potrjuje prvi rezultat.«

Marika Kardinar: »Nova medalja potrjuje, da treningi niso bili zaman. Kljub temu pa sem imela smolo, kajti zaradi slabega začetka na polno v moštvenem delu in čiščenja v finišu sem žal izgubila še tretjo oziroma četrto medaljo. Toda tudi to je šport.«

Jože Kuzma

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

PRITEKELJ Ivana

se iskreno zahvaljujem članom kolektiva EMO za izraze sožalja, darovani venec in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujem Godbi na pihala EMO in Marjanu Cveku.

Žalujoča žena
Anica Pritekelj

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi dragega moža in očeta

MEDVED Franca

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in prijateljem, ki ste se poslovlili od njega, ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali venec in cvetje. Zahvaljujem se tudi Godbi na pihala EMO ter članom IGD EMO. Ohranite ga v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega mame

BENC Barbare

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam Programu TIKO za darovano cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Žalujoča sinova Branko in Josip z družinama

Upokojili so se:

VRHOVNIK Jakob (20. 7. 1929–31. 3. 1990), KOROŠEC Vinko (29. 6. 1932–31. 3. 1990), PODPEČAN Herta (3. 6. 1962–26. 4. 1990), KOPRIVC Jožica (25. 11. 1935–26. 4. 1990) – vsi TOZD Posoda; ČOKLIČ Mira (21. 2. 1937–30. 3. 1990) – TOZD Frite; JEKL Franc (4. 3. 1934–31. 3. 1990), MARKOVIČ Obrad (12. 8. 1933–6. 4. 1990), ŽUČKO Matilda (6. 1. 1936–31. 3. 1990), ČONKAŠ Vida (21. 6. 1939–31. 3. 1990) – vsi TOZD DSSS; POŽLEP Franciška (19. 11. 1950–2. 4. 1990) – TOZD Radiator.

Naše črne točke

Dne 5. in 6. aprila 1990 so bili obravnavani naslednji kršitelji delovnih obveznosti:

PROGRAM TRANSPORTNE IN KOMUNALNE OPREME

SOKOLOVSKI Pavel – neopravičeni izostanek z dne – javni opomin; POGLADIČ Franc – zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega – javni opomin; LA-PORNIK Sandi – zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega – javni opomin; VREČAR Miran – zapuščenje delovnega mesta brez dovoljenja – javni opomin; PETRO-VIČ Jovo – neopravičena izostanka z dela – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 3 mesecev.

PROGRAM ORODIJ IN NAPRAV

KOS Rado – predčasno zapuščenje dela in odhajanje z dela brez dovoljenja nadrejenega – javni opomin; DEMIROVIČ Kemal – predčasno zapuščenje dela in odhajanje z dela brez dovoljenja odgovorne osebe – javni opomin.

PROGRAM DOM

VIDEC VENDELIN Franc – neopravičeni izostanki z dela – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 12 mesecev; JERNEJŠEK Samo – predčasno zapuščenje dela in odhajanje z dela brez dovoljenja odgovorne osebe – javni opomin; LAH Mirko – malomarno opravljanje dela – javni opomin; ŠNAJDER Davorin – fizični obračun – prenehanje delovnega razmerja odloženo za dobo 3 mesecev; ŠOLINC Dani – fizični obračun – javni opomin.

Pravna služba

Sporočila sodelavcev

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz emajlirnice in barvnega mlina (program DOM), za izkazano pozornost in dragoce- no darilo, ki mi bo drag spomin nanje in na čas, ki smo ga ob delu, v dobrem in hudem prebili skupaj.

Vsem v kolektivu pa želim čimveč uspehov pri nadaljnjem delu.

Jakob VRHOVNIK

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem iz službe kontrole kvalitete za izkazano pozornost ob slovesu ter dragoce- no darilo, ki mi bo v trajen spomin.

Vsem v podjetju pa želim veliko prihodnje še veliko delovnih uspehov.

Peter DUKIČ

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz skladišča gotove posode za izkazano pozornost in čudovito darilo, ki me bo vedno spominjalo na dneve in leta, ki smo jih ob delu preživeli skupaj.

Vsem v podjetju pa želim veliko osebnih sreč in obilo delovnih uspehov.

Rozika SLEMENŠEK

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz barvnega mlina PE emajlirnice programa DOM za dragoceno darilo ob slovesu. Vsem v kolektivu pa želim lepši jutri in čim več delovnih uspehov.

Avgust ŽURAJ

Emajlirec

Glasilo podjetja v družbeni lastnini EMO Celje, ki ga prejemajo vsi člani tega kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema Jože Kuzma. Naslov uredništva: Celje, Mariborska 86, telefon 32-112, interna 262. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišiji AERO Grafika Celje.

Dominik GRAČNER (4. 8. 1925) – program DOM, poslovna enota predelava kovin – oddelek alu in nerjavne posode. Zaposlen v EMO od 6. 3. 1952 do upokojitve 7. 6. 1990.

Rozalija SLEMENŠEK (22. 11. 1940) – področje za marketing, služba za logistiko in skladišča. Zaposlena v EMO od 2. 12. 1968 do upokojitve 13. 6. 1990.

Upokojili so se

Irma ZAGOZDA (17. 7. 1938) – Področje za kadre, referent za SLO in DS. Zaposlena v EMO od 4. 6. 1955 do upokojitve 27. 6. 1990.

Peter KONČAN (22. 6. 1931) – Področje za kadre, služba varstva pri delu. Zaposlen v EMO od 1. 2. 1955 do upokojitve 27. 6. 1990.

Fanika ČAVŠ (27. 11. 1936) – Program DOM, poslovna enota emajlirnica, oddelek zavijalnica. Zaposlena v EMO od 5. 1. 1962 do upokojitve 31. 5. 1990.

Jakob VRHOVNIK (20. 7. 1929) – program DOM, PE emajlirnica – barvni mlin. Zaposlen v EMO od 18. 4. 1955 do upokojitve 31. 3. 1990.

Humor

»Vidiš, kaj so izračunali! Vsakič, ko izdihnem, na svedu nekdo umre...«

»Zakaj pa ne poskusiš s kakšno dobro ustno vodičo?!«

X

»No, že spet ste zamudili! Ali sploh veste, kdaj tukaj pričnemo z delom?«

»Ne! Ko pridem vedno že vsi delajo...«

X

»Moj mož si prižge cigareto samo po dobrem kosilu...«

»To je pa zelo pametno! Dve ali tri cigarete na mesec mu pa res ne morejo škoditi!« odvrne soseda.

X

»Kdo pa je pravzaprav gospodar pri vaši hiši?«

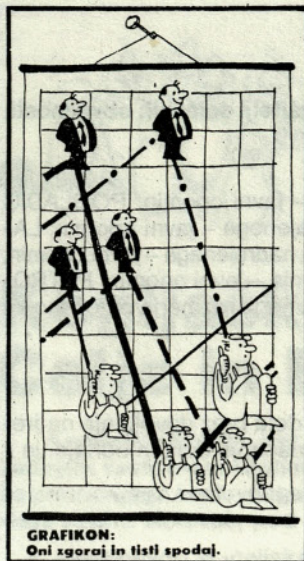

— Berem tu o temeljnih nalogah sindikatov do leta 1994: Šuj, pa to nam bodo priborili tak standard, da tega svet še ni doživel!

»Žena ukazuje nam, sinu, hčerka pa mački...«

»Pa ti?«

»Jaz sem prevzel rože na balkonu...«

GRAFIKON:
Oni zgoraj in tisti spodaj.

»Ali veš, kdo je izumil bakreno žico?«

»Ne...«

»Dva Savinčana! Našla sta kovanec in se začela pripraviti čigav bo.«

X

Dekle gleda v muzeja slike. Na eni je prismojen kruh, na drugi dekletce z dojenčkom na rokah in na tretji utopljenec na bregu reke. Zamišljeno vpraša muzejskega čuvaja, kaj te tri slike pomenijo. Čuvaj ji zašepeče na uho: »Prepozno potegneno ven...«

X

»Ali veste, kaj je prva stopnja skleroze?«

»Če si pozabiš zapreti razporek na hlačah!«

»In kaj je druga, hujša stopnja skleroze?«

»Če si ga pozabiš odpreti...«

X

»Gospod doktor, revmo imam v rami. Bi mi lahko kaj predpisali proti bolečinam, prosim?«

»Vi ste v vaših mladih letih precej burno živeli, kaj ne?«

»Že mogoče, ampak ne z rameni!«

X

»Zdaj hodim v večerno gimnazijo in sem se že naučil, kdo sta bila Evripides in Aristotel.«

»Pa veš, kdo je Kostas?«

»Ne, kdo pa je to?«

»To je Grk, ki obiskuje tvojo ženo, medtem, ko si ti v večerni gimnaziji!«

X

Kako reagirajo neveste raznih narodnosti po poročni noči?

Nemka vpraša moža:

»Fritz, a že spet spiš?«

Francozinja se pozanima:

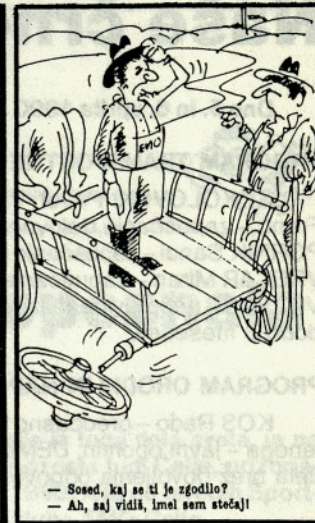
»Ljubi, ali sem bila v redu?«

Angležinjo zanima, na kateri kolidž naj prijavi otroka.

Američanka je v skrbeh: »Ali si se dobro dezinficiral?«

— Kakšno izobrazbo imate?
— Imam več tetajev.
— Bojim se, da boste morali v stetaj.

— Sosed, kaj se ti je zgodilo?
— Ah, saj vidiš, imel sem stetaj!

Italijanko skrbi: »Ali moraš res vse to povedati mami?«

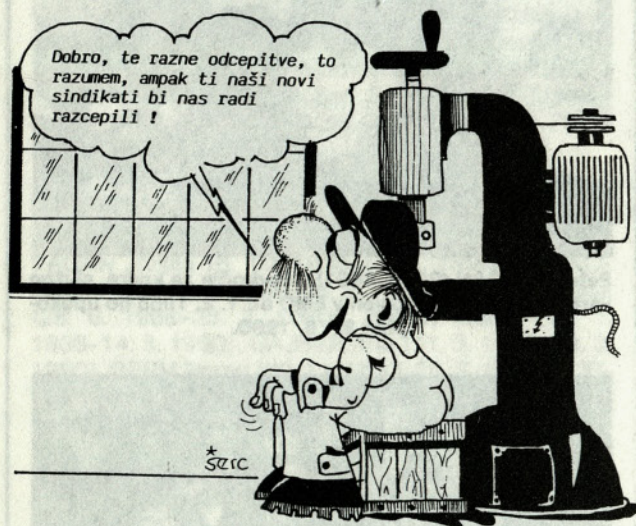
Rusinja potrese moža:

»Vanjuška, si še živ?«

Slovenka pa je tiho in si misli: »Ali ne bi bil kateri le boljši od Janeza?«

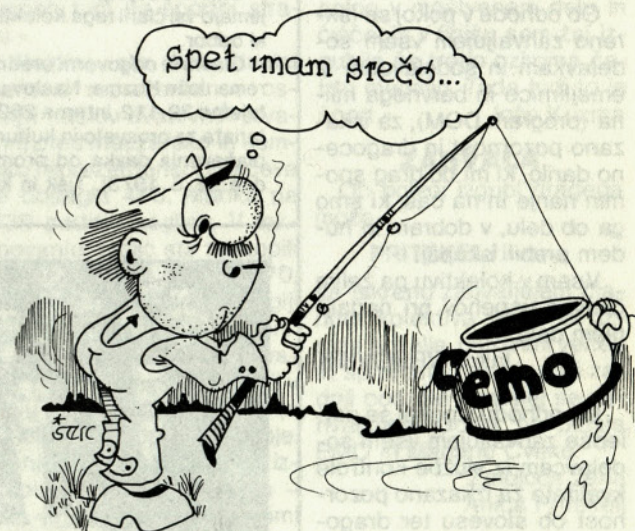
»Gospodična Vera, resnično se vam čudim. Včeraj zvečer ste na sindikalni zabavi plesali po mizi v samih spodnjih hlačkah.

»O, potem ste pa vi že zgodaj šli domov.«

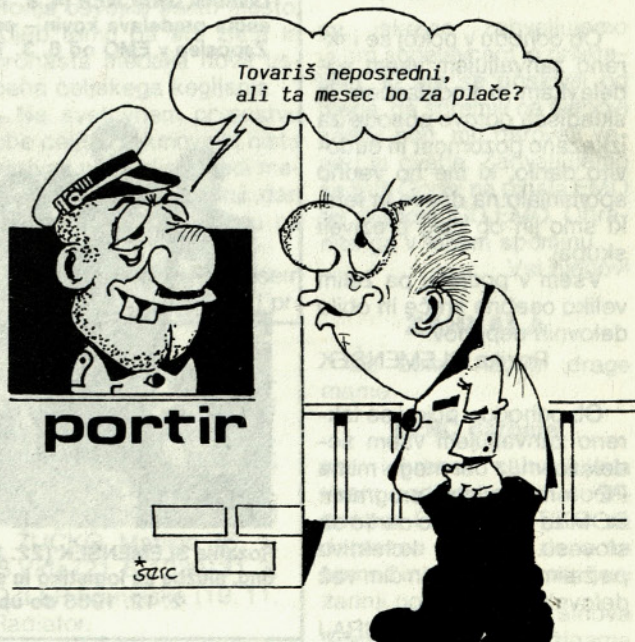

Dobro, te razne odcepitve, to razumem, ampak ti naši novi sindikati bi nas radi razcepili!

*SZRC

spet imam grečo...

Tovariš neposredni, ali ta mesec bo za plače?

portir

*SZRC